

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE ILIDŽA

2021.

Broj: 01-02-07-11-2-2629-7/21

Sarajevo, septembar 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	13
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	15
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	15
6.1.1	Prihodi i primici	15
6.1.1.1	Prihodi od poreza	15
6.1.1.2	Neporezni prihodi	15
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	17
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	17
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	17
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	18
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	19
6.1.2.4	Kapitalni transferi.....	23
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	27
6.1.3	Finansijski rezultat	27
6.2	BILANS STANJA.....	29
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	29
6.2.1.1	Novčana sredstva.....	29
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja	29
6.2.2	Stalna sredstva.....	31
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	33
6.2.4	Izvori sredstava	34
6.2.5	Popis sredstava i obaveza	34
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	35
7.	JAVNE NABAVKE	35
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	36
9.	SUDSKI SPOROVI	36
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	37
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	38
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu	39
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine.....	42
	Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine.....	43

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Ilidža (u daljem tekstu: Općina)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2021. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Finansijski rezultat tekuće godine potcijenjen je za najmanje 251.369 KM jer su rashodi u ovom iznosu priznati kao rashod perioda, iako se odnose na 2020. godinu. Također, neraspoređeni višak prihoda nad rashodima i kratkoročna razgraničenja u Bilansu stanja nisu tačno iskazana jer su neutrošeni namjenski prihodi tekuće i ranijih godina priznati kao prihod perioda. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 6.1.3, 6.2.3 i 6.1.2.4 Izvještaja);
2. Rashodi i izdaci za tekuće održavanje cesta i komunalne usluge u iznosu od najmanje 2.599.918 KM iskazani su na poziciji tekućih transfera, a izdaci za kapitalna ulaganja u iznosu od najmanje 1.264.772 KM na poziciji kapitalnih transfera za koje nije vršeno uvećanje vrijednosti stalnih sredstava. Zbog navedenog finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka po vrsti, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 5, 6.1.2.3 i 6.1.2.4 Izvještaja);
3. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zemljišta u iznosu od najmanje 570.930 KM s obzirom na to da Općina nabavku zemljišta u ranijem periodu nije evidentirala u okviru stalnih sredstava. Također, ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost građevina, budući da nije evidentirana vrijednost lokalnih cesta za čije je upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu nadležna Općina. Zbog navedenog, stalna sredstva nisu realno iskazana, a efekti na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi (tačka 6.2.2. Izvještaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava¹. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Općine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiću na ekonomski odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cijekupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Općine Ilidža za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Prilikom izrade Budžeta za 2021. godinu nisu sačinjeni i doneseni propisani dokumenti, rashodi i izdaci nisu planirani na propisanim pozicijama, Odlukom o izvršavanju Budžeta nije detaljno uređena njihova struktura i način izvršavanja, te nisu sačinjavani planovi novčanih tokova, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačka 5. Izvještaja);**
2. **U Jedinstveni račun trezora nisu uključena dva transakcijska računa preko kojih se vrše isplate naknada za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, a u Glavnoj knjizi trezora nisu evidentirane transakcije koje proizilaze iz ovih poslovnih promjena. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o trezoru (tačka 6.2.1.1 Izvještaja);**
3. **Za realizaciju zaključenih ugovora za izvođenje radova na rekonstrukciji i izgradnji cesta, vodovodnih, kanalizacionih i predškolskih objekata iskazanih u iznosu od 1.519.316 KM u pojedinim slučajevima nisu osigurani preduslovi za realizaciju projekata zbog propusta u projektnoj dokumentaciji i neriješenih imovinskopopravnih odnosa. Također, nisu se poštovale odredbe zaključenih ugovora i ugovorenih rokova, zbog čega prilikom izvršavanja Budžeta nije postupljeno u skladu s načelima jedne godine i efikasnosti, kako je definisano Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 6.1.2.4 i 7. Izvještaja);**
4. **Na datum bilansa nije proveden cijelovit popis imovine, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.5. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizionskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Općine odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 6. 9. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Sačiniti mape procesa, identifikovati i procijeniti rizik, uspostaviti registar rizika i vršiti praćenje i procjenu sistema internih kontrola, s ciljem uspostave sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.*	Uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine.	4.
3.	Prilikom izrade, donošenja i izvršavanja budžeta pridržavati se odredbi Zakona o budžetima u FBiH u dijelu usvajanja propisanih dokumenata, poštovanja rokova budžetskog kalendarja, sačinjavanja planova novčanih tokova, a Odlukom o izvršavanju budžeta urediti strukturu i način izvršavanja rashoda i izdataka budžeta.	5.
4.*	Rashode i izdatke budžetom planirati i knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućim bilansnim pozicijama, prema klasifikaciji kontnog plana, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	5.
5.	Potrebno je da nadležne službe uspostave pomoćne evidencije svih izdatih rješenja i zaključenih ugovora o obročnom plaćanju po osnovu naknade za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta, te vršiti njihovo usklađivanje s potraživanjima iskazanim u Glavnoj knjizi shodno internom aktu.	6.1.1.2.
6.*	Uslugaditi Odluku Općinskog vijeća o plaćama i naknadama plaće sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH u dijelu utvrđivanja prava na dodatak na plaću načelnika.	6.1.2.1.
7.	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima.	6.1.2.2.
8.	Propisati jasne i mjerljive kriterije raspodjele transfera za sport i boračkim udruženjima, javnim pozivom zahtijevati dokaze koji propisuju njihovu ispunjenost, te ih dosljedno primjenjivati.	6.1.2.3.
9.	Blagovremeno poduzeti aktivnosti na raspodjeli sredstava subvencija za sufinansiranje zapošljavanja kako bi se sredstava realizovala u godini kada su i odobrena.	6.1.2.3.
10.*	Rashode i izdatke evidentirati po načelu modificiranog nastanka događaja u trenutku nastanka obaveze i u pripadajućem obračunskom periodu, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH	
11.	Prije zaključivanja ugovora o izvođenju radova rješiti imovinsko-pravne odnose i osigurati sve neophodne uslove za početak realizacije ugovora kako bi se okončali u godini kada su planirana sredstva i s ciljem efikasnog korištenja javnih sredstava.	6.1.2.4.
12.	Ugovorima o izvođenju radova utvrditi datum uvođenja izvođača u posao od dana zaključivanja ugovora i osigurati da se prilikom realizacije, u slučaju izmjena u ugovorenim rokovima, pisanim aktom osigura saglasnost ugovornog organa.	6.1.2.4.
13.*	Nastaviti aktivnosti na rješavanju prenosa prava na korištenje i upravljanje vodovodnog sistema Rakovica javnom preduzeću nadležnom za vodosnabdijevanje s ciljem evidentiranja ove imovine i regulisanja dalnjih ulaganja u ovaj sistem.	6.1.2.4.

14.	Izvršiti analizu iskazanog neraspoređenog viška prihoda nad rashodima i izvršiti preknjižavanje priznatih a neutrošenih namjenskih prihoda na poziciju kratkoročnih razgraničenja, s ciljem tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.	6.1.3.
15.	U Jedinstveni račun trezora uključiti sve bankovne račune preko kojih se obavljaju novčane transakcije, a poslovne promjene koje se na njih odnose knjigovodstveno evidentirati u okviru Glavne knjige trezora, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.	6.2.1.1.
16.*	Usaglašavati s nadležnim ministarstvom stanje potraživanja po osnovu sufinansiranja naknada pripadnicima boračke populacije, redovno vršiti procjenu naplativosti potraživanja i nastaviti aktivnosti na njihovoj naplati, s ciljem zaštite imovine Općine.	6.2.1.2.
17.	Primljena novčana sredstava po Sporazumu zaključenim sa Medžlisom Islamske zajednice Sarajevo i Predstavništvom strane nevladine organizacije „Katar Alkhaira – Qatar Charity“ Katar preknjižiti na obaveze za primljene avanse, do okončanja predmetnog postupka.	6.2.1.2.
18.*	Riješiti i utvrditi status stanova i u skladu s konstatovanim knjigovodstveno evidentirati njihovu vrijednost na odgovarajućim pozicijama, te pokrenuti aktivnosti prema Općinskom vijeću na donošenju akta o načinu raspolažanja i korištenja stambenog fonda Općine s ciljem kontrole nad raspolažanjem ovim stanovima.	6.2.2.
19.*	Knjigovodstveno evidentirati ranija ulaganja u zemljište i cestovnu i drugu infrastrukturu iz nadležnosti Općine s ciljem realnog iskazivanja stalnih sredstava u finansijskim izvještajima.	6.2.2.
20.	Neutrošene namjenske prihode iskazivati na vremenskim razgraničenjima, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.	6.2.3.
21.	Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava, usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem i provesti potrebna knjigovodstvena evidentiranja, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5.
22.	Prilikom sačinjavanja izvještaja o novčanim tokovima prihode prevesti na stvarne novčane primitke, a rashode na stvarne novčane izdatke, u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.3.

* nerealizovana preporuka iz prethodnog perioda (devet)

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o izvršavanju Budžeta Općine Ilijadža za 2021. godinu;
- Budžet Općine Ilijadža za 2021. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Statut Općine Ilijadža;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH,
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH;
- Odluka o plaćama i naknadama plaće u Općini Ilijadža;
- Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;

kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Ilijadža je jedinica lokalne samouprave u sastavu Kantona Sarajevo, uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH.² Njene nadležnosti utvrđene su Ustavom FBiH, Ustavom Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), Zakonom i Statutom Općine.

Nadležna je za neposredno obavljanje poslova lokalne samouprave utvrđenih Ustavom FBiH, Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH i Statutom Općine Ilijadža. U vlastite nadležnosti Općine posebno spadaju: osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda; donošenje budžeta Općine; donošenje programa i planova razvoja Općine i stvaranje uslova za privredni razvoj i zapošljavanje; utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline; donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova; utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara; utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem; utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Općine; upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture (vodosnabdijevanje, odvođenje i prerada otpadnih voda, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, održavanje javne čistoće, gradska groblja, lokalni putevi i mostovi, ulična rasvjeta, javna parkirališta, parkovi); donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti; odlučivanje o zaduženju Općine; organiziranje i unapređenje lokalnog javnog prijevoza; predškolsko i osnovno obrazovanje; kultura i sport, kao i druge poslove od lokalnog značaja, koji nisu isključeni iz nadležnosti, niti dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti.

Uspostavljen je Registar budžetskih korisnika,³ kojim je kao budžetski korisnik utvrđena Općina kao jedinstven organ.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljem tekstu: Vijeće) i načelnik. Vijeće je organ odlučivanja i predstavnički organ građana i ima 31 vijećnika. Načelnik je izvršni organ Općine, koji predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje nadležnosti, predlaže odluke i druge akte vijeću. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu sa izbornim zakonom BiH.

Funkciju načelnika obavlja Nermin Muzur, koji je imenovan 15. 12. 2020. godine na mandat od četiri godine.⁴ U skladu sa izbornim rezultatima održanim u novembru 2020. godine Vijeće je konstituisano na sjednici od 30. 12. 2020. godine i imenovan je predsjedavajući Vijeća Tarik Stambolić na mandat od 2020. do 2024. godine.⁵

Općina je osnivač javnog preduzeća i ustanova: 1) Javno preduzeće „Ilijadža“ d.o.o. Ilijadža; 2) Javna ustanova „Kulturno-sportski i rekreacioni centar“ Ilijadža i 3) Javna ustanova za kulturu, sport i rekreaciju Hrasnica – Ilijadža. Imala učešće od 15% u ukupnom kapitalu društva za proizvodnju, trgovinu i usluge „Ilijadža vode“ d.o.o. Ilijadža.

U Općini su za obavljanje upravnih, stručnih i poslova utvrđene organizacione jedinice: 1) Služba za prostorno uređenje; 2) Služba za imovinsko-pravne, stambene, geodetske poslove i katastar nekretnina; 3) Služba za privredu i turizam; 4) Služba za finansije; 5) Služba za obrazovanje, kulturu, sport i mlade; 6) Služba za rad, socijalna pitanja, zdravstvo, izbjeglice i raseljena lica, 7) Služba za boračka pitanja, 8) Služba za opću upravu, 9) Služba za inspekcijski nadzor; 10) Služba za razvoj, komunalne poslove i puteve; 11) Služba za internu reviziju i 12) Služba civilne zaštite. Izvan organizacionih jedinica obavljaju se poslovi sekretara općinskog organa i Vijeća. Stručne, administrativno-tehničke i druge poslove za potrebe općinskog načelnika, Vijeća i općinskih službi obavljaju stručne službe: kabinet općinskog načelnika, za usklađenost, integritet i kontrolu kvaliteta, za poslove općinskog vijeća, zajedničke poslove i za koordinaciju rada mjesnih zajednica.

² „Sl. novine FBiH“, br. 49/06

³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 7/20

⁴ „Sl. glasnik BiH“, br. 81/20 – Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata lokalnih izbora u BiH 2020. godine

⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 2/21

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine sistematizirano je ukupno 309 izvršilaca, a na 31. 12. 2021. godine bilo je 223 zaposlenih.

Sjedište Općine je u Ulici Butmirska cesta broj 12 Iliča.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2021. do maja 2022. godine, s prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je reviziju Općine za 2012. godinu, o čemu je sačinjen izvještaj i dato mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U izvještaju su date preporuke s ciljem oticanja uočenih propusta i nedostataka.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Proveden je otvoreni postupak odabira izvođača radova za asfaltiranje ulica za ukupnu procijenjenu vrijednost radova uz zaključivanje okvirnog sporazuma, čime je odabran odgovarajući postupak po Zakonu o javnim nabavkama BiH;
- 2) Odlukom Općinskog vijeća o građevinskom zemljištu definisano je da se može u određenim slučajevima odobriti plaćanje u ratama troškova naknade za korištenje gradskog građevinskog zemljišta – rente;
- 3) Za izvršenje radova na rekonstrukciji ulica u mjesnim zajednicama u općini zaključeni su ugovori nakon provedenih procedura po Zakonu o javnim nabavkama BiH;
- 4) Ugovori za radove na asfaltiranju ulica u mjesnim zajednicama zaključeni su nakon provedenih procedura javnih nabavki, koji su se primjenjivali;
- 5) Naknade za zaposlene u Općini obračunavaju se i isplaćuju u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- 6) Donesen je interni akt kojim je regulisan prijem i rad volontera;
- 7) U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, prihodi i primici priznati su u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja u obračunskom razdoblju u kojem su mjerljivi i raspoloživi.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Pokrenute su aktivnosti na uspostavi sistema internih kontrola i procjene rizika za procese poslovanja u cilju postizanja pouzdanosti finansijskog izvještavanja usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, zaštite imovine i postizanja veće efikasnosti, ali nisu okončane;
- 2) Ulaganje u asfaltiranje ulica uz učešće građana iskazuje se u poslovnim knjigama Općine, ali ne na propisanim pozicijama;

- 3) Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine uspostavljena je interna revizija u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika načelnik Općine, ali nisu popunjena sistematizovana radna mjesta;
- 4) Interni akt kojim se uređuju plaće i naknade usklađen je s odredbama Zakona plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, osim u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje dodatka na plaću načelnika;
- 5) Općina izdatke za ljetno i zimsko održavanje saobraćajnica planira i iskazuje na poziciji tekućih transfera, međutim u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH ovi izdaci se planiraju i iskazuju na poziciji izdataka za održavanje;
- 6) Nastavljene su aktivnosti na naplati kratkoročnih potraživanja, ali i dalje za značajan dio potraživanja nije izvršena procjena njihove naplativosti, niti su ona naplaćena;
- 7) Izdaci za izuzimanje zemljišta u korist Općine se budžetom planiraju i knjigovodstveno evidentiraju na poziciji kapitalnih izdataka i stalnih sredstava, dok se investiranje u imovinu kojom raspolaže Općina (asfaltiranje lokalnih puteva, izgradnja rasvjete) i dalje planira i evidentira na poziciji kapitalnih transfera;
- 8) Iako je Općina zajedno s drugim institucijama poduzimala aktivnosti na imovinsko pravnom rješavanju poslovnih prostora, stanova i drugih objekata, one nisu okončane, niti je evidentirana u poslovnim knjigama kao imovina Općine.

Nerealizovane preporuke

- 1) Investiciona ulaganja u lokalne puteve knjigovodstveno evidentirati na poziciji investicija u toku dok se ne riješi pitanje vlasništva;
- 2) Rashode vezane za izgradnju saobraćajnica priznavati u onom periodu kada je obaveza za plaćanje nastala, odnosno u periodu kada su radovi završeni, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;
- 3) Za završene projekte vezano za izgradnju vodovodnog sistema izvršiti primopredaju, sa kompletном dokumentacijom, javnom preuzeće nadležnom za vodosnabdijevanje s ciljem njegovog zaduživanja imovinom kojom treba da raspolaže i upravlja.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Sa općinama na nivou Kantona i Vladom Kantona Sarajevo poduzeti aktivnosti na donošenju propisa kojim bi se regulisao raspored prihoda sa jedinstvenog računa jedinicama lokalne samouprave Kantona Sarajevo. Nije vršena ocjena preporuke jer je ova oblast regulisana Zakonom o pripadnosti javnih prihoda FBiH;
- 2) Potrebno je razmotriti pitanje neusklađenosti stvarnog broja zaposlenih sa Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji jedinstvenog općinskog organa uprave, stručnih i posebnih službi Općine Ilidža i o tome zauzeti konačan stav. Nije vršena ocjena preporuke jer je donesen novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu date su ukupno 22 preporuke, od čega je 13 novih i devet preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2012. godinu (tri nerealizovane i šest djelimično realizovanih).⁶

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali

⁶ Četiri preporuke iz prethodnog perioda koje su ocjenjene kao nerealizovane ili djelimično realizovane spojene su u dvije preporuke (odnose se na planiranje i iskazivanje rashoda na propisanim pozicijama i iskazivanje ulaganja u imovinu Općine u okviru kapitalnih izdataka i stalnih sredstava)

odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U pismu rukovodstvu dato je pet preporuka, od kojih su tri implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a dvije su djelimično implementirane.

Revizijom je utvrđeno da je većina preporuka implementirana i poduzete su aktivnosti na implementaciji preporuka.

Implementacijom većeg broja preporuka datih u pismu rukovodstva, rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljuju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljujući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata u skladu sa važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁷ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁹ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.¹⁰

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštovanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrđena je unutrašnja organizacija Općine, a naročito: organizaciona struktura, sistematizacija radnih mjeseta, s opisom svakog radnog mjeseta i potrebnim uslovima za njegovo obavljanje, uključujući obaveze i odgovornosti. Načelnik Općine je u maju 2021. godine donio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji jedinstvenog općinskog organa uprave i stručnih službi Općine¹¹, kojim je van snage stavljen Pravilnik iz 2020. godine.¹² Pravobranilaštvo Općine osnovano je Odlukom o Pravobranilaštву Općine kao organ nadležan da preduzima mjere i pravna sredstva radi zaštite imovine i imovinskih interesa Općine (kojom nije utvrđeno da će imati svojstvo pravnog lica). Organizacija, djelokrug rada, raspored poslova i zaduženja, te način rukovođenja utvrđena su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općinskog pravobranilaštva.

Rješenjem kantonalnog upravnog inspektora od 10. 12. 2020. godine u predmetu popunjavanja radnih mjeseta državnih službenika putem javnog oglašavanja (tri javna konkursa iz novembra 2020. godine¹³), naložene su mjere za otklanjanje nedostatka nastalih pokretanjem procedure zapošljavanja.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

¹⁰ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definije internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

¹¹ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji od 28. 5. 2021. godine uz mišljenje Sindikata od 1. 6. 2021. godine i izmjene Pravilnika od 6. 10. 2021. godine

¹² Pravilnik od 20. 7. 2020. godine i izmjene Pravilnika od 19. 10. 2020. godine

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 84/20 i 86/20 i web stranica Agencije za državnu službu FBiH 16. 11. i 24. 11. 2020. godine

Postupajući po ovom rješenju načelnik je 31. 5. 2021. godine donio rješenja kojim se trideset tri zaposlenika raspoređuju na radna mjesta namještenika, na koja su bili raspoređeni prije stjecanja statusa državnog službenika, bez prethodno provedenog javnog oglašavanja i stavljaju van snage rješenja kojim su stekli status državnih službenika, suprotno odredbama Zakona o državnoj službi u Kantonu Sarajevo. Na zahtjev Ministarstva unutrašnjih poslova i Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, Općina je dostavila traženu dokumentaciju, radi poduzimanja aktivnosti iz njihove nadležnosti.

Rješenjem načelnika od 28. 1. 2021. godine imenovan je Tim za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole u Općini sa zadatkom da organizaciono uspostavi sistem FUK-a. Imenovan je i koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu.

U vezi s upravljanjem rizicima, nije uspostavljen register rizika i strategija upravljanja rizicima u skladu sa Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH, niti se vrši kontinuirana identifikacija i procjena rizika.

Kontrolne aktivnosti baziraju se na pisanim pravilima i principima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvativ nivo. Rukovodstvo je odgovorno za izradu internih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sistema internih kontrola, podzakonskim aktima, Standardima interne kontrole i dobrim praksama interne kontrole) i za implementaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u svim organizacionim jedinicama Općine, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti u skladu sa standardima interne kontrole. S tim u vezi, donesen je određeni broj internih akata iz nadležnosti, kojim je uređeno poslovanje i postupanje zaposlenika u obavljanju poslova na koje su raspoređeni i koji su im dodijeljeni.

Krajem 2021. godine Općina je donijela Računovodstvene politike Općine u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Međutim računovodstvenim politikama nisu definisane specifične promjene (npr. ulaganje u tuđa sredstva, evidentiranje neutrošenih namjenskih sredstava za koje su otvoreni podračuni i sl.), a način evidentiranja otpisa potraživanja i obaveza definisan internim aktom nije usklađen s propisima. Također, krajem 2021. godine donesen je značajan broj politika i procedura kojim se uređuje obavljanje poslova iz nadležnosti (uspostavljanje i održavanje sistema Jedinstvenog računa trezora, kolanje dokumentacije, vlastiti i neporezni prihodi, evidentiranje i plaćanje obaveza, popis, rashodovanje, smjernice za izradu budžetskih zahtjeva itd.).

Općina nije donijela akt o internim kontrolama, a nisu sačinjene ni mape procesa kojima bi se definisali tokovi procesa, odgovorna lica i identifikovali rizici s mjerama za njihovo smanjenje.

Informacije i komunikacije nisu na zadovoljavajućem nivou unutar općinski službi, s obzirom na to da su uočeni propusti pri realizaciji projekata a koji su posljedica nedostataka komunikacije između pojedinih službi (kod rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, korespondencija između službi pri realizaciji projekata).

Revizijom smo utvrdili da su poduzete aktivnosti na uspostavi finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, ali iste nisu okončane do kraja.

Shodno navedenom, iako je Općina poduzela određene aktivnosti na donošenju akata i uspostavi sistema internih kontrola, nisu sačinjene mape procesa, nije vršena identifikacija i procjena rizika i uspostavljen register rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- *sačiniti mape procesa, identifikovati i procijeniti rizike, uspostaviti register rizika i vršiti praćenje i procjenu sistema internih kontrola, s ciljem uspostave sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.*

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo u skladu s članovima 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹⁴ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,¹⁵ Općina je obavezna uspostaviti Jedinicu za internu reviziju. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine iz maja 2021. godine, utvrđena je Služba za internu reviziju sa sistematizovana tri radna mjesta: glavni interni revizor i dva interna revizora. U 2022. godini popunjeno je radno mjesto glavnog internog revizora odnosno rukovodeće radno mjesto koji između ostalog treba da osigura kvalitet interne revizije, implementaciju godišnjih planova i nadzire njihovo izvršenje. Zbog navedenog konstatujemo da funkcija interne revizije još uvijek nije uspostavljena u skladu s propisima.

Preporuka:

- ***uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine.***

Prevencija korupcije

Općina je u aprilu 2021. godine sa Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo (u daljem testu: Ured za borbu protiv korupcije Kantona) zaključila Sporazum o saradnji u provođenju aktivnosti koje imaju za cilj prevenciju i borbu protiv korupcije. S ciljem uspostavljanja okvira za sprečavanja koruptivnih aktivnosti sačinjeni su standardi integriteta i transparentnosti u postupcima za dodjelu novčanih sredstava putem javnog poziva, u postupku inspekcijskog nadzora, u postupcima izdavanja dozvola i saglasnosti, postupcima javnih nabavki, postupcima zapošljavanja i za sprečavanje i upravljanje sukobom interesa u postupanju i donošenju odluka. U skladu sa Sporazumom Općina je donijela tri odluke¹⁶ o pristupanju odluci o registru imenovanih lica u Kantonu, registru zaposlenih u javnom sektoru na području Kantona i registru javnih nabavki koje provode institucije čiji je osnivač Kanton. Ovi registri su dio Informacionog sistema Ureda za borbu protiv korupcije Kantona, a podaci će biti javno objavljeni i dostupni na web stranici. U martu 2022. godine pokrenute su aktivnosti i na izradi Plana integriteta.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Općinsko vijeće je 30. 12. 2020. godine donijelo Odluku o privremenom finansiranju za period januar – mart 2021. godine, budući da Nacrt budžeta i Budžet za 2021. godinu nisu usvojeni u propisanim rokovima.¹⁷ Na osnovu izvršenja Budžeta prethodne godine ukupno procijenjeni iznos za period privremenog finansiranja utvrđen je u iznosu od 6.560.000 KM, a za ovaj period realizovani su rashodi i izdaci u iznosu od 3.683.541 KM.

Budžet Općine u iznosu od 39.100.000 KM usvojen je 25. 3. 2021. godine, kao i Odluka o izvršavanju Budžeta za 2021. godinu (u daljem tekstu: Odluka o izvršavanju Budžeta), a izmjenama i dopunama Budžeta Općine od 30. 9. 2021. godine uvećan je na iznos od 39.565.000 KM.

Izmjenama i dopunama Budžeta planirani su prihodi u iznosu od 26.472.322 KM (prihodi od poreza 14.134.176 KM, neporezni prihodi 8.263.807 KM, kapitalni transferi 3.907.839 KM, tekući transferi 165.500 KM i prihod od zaostalih obaveza 1.000 KM), te raspodjela neraspoređenog višaka prihoda nad rashodima iz prethodnih godina u iznosu od 13.092.677 KM.

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

¹⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 36/21

¹⁷ U novembru 2020. godine održani su Opći izbori BiH nakon kojih je u skladu s izbornim rezultatima koji su potvrđeni 15. 12. 2020. godine izabran načelnik, a novi saziv Općinskog vijeća konstituisan je 30. 12. 2020. godine

Budžetom i njegovim izmjenama i dopunama ova sredstva su planirana kao „prenos sredstava iz ranijih godina“ a odnose se na sredstva: Jedinstvenog općinskog organa 11.290.858 KM; civilne zaštite 1.266.216 KM i od naknada za skloništa 535.603 KM.

Rashodi i izdaci planirani su u iznosu od 39.565.000 KM od čega su tekući rashodi 35.619.742 KM, izdaci za nabavku stalnih sredstava 3.845.258 KM i budžetska rezerva 100.000 KM.

U toku godine je u skladu s članom 23. Odluke o izvršavanju Budžet, odlukama načelnika izvršeno uvećanje Budžeta na osnovu unosa uplaćenih donacija i namjenskih prihoda u ukupnom iznosu od 130.000 KM. Shodno tome, ukupno raspoloživa sredstva Općine iznosila su 39.695.000 KM. Odlukama o preraspodjelama sredstava u toku godine izvršene su preraspodjele u ukupnom iznosu od 650.024 KM od čega je značajan dio preraspodjele sredstava u svrhu pružanja pomoći za ublažavanje i otklanjanje direktnih posljedica od prirodne i druge nesreće nakon procjene šteta (377.969 KM).

Revizijom smo utvrdili da pri izradi i izvršavanju Budžeta nisu dosljedno primijenjene određene odredbe Zakona o budžetima u FBiH:

- nisu sačinjene Smjernice ekonomске i fiskalne politike za trogodišnji period, što nije u skladu s članom 17. Zakona o Budžetima u FBiH;
- nisu sačinjene Instrukcije broj 1. o načinu i elementima za izradu Dokumenta okvirnog budžeta za period 2021–2023. godine koje je u skladu s propisima Služba za finansije trebala usvojiti do 15. 2. 2020. godine. Nije usvojen Dokument okvirnog budžeta za ovaj period, iako je trebao biti donesen do 30. 6. 2020. godine;
- Instrukcije broj 2 – početna budžetska ograničenja i smjernice za izradu zahtjeva budžetskih korisnika nisu donesene iako je rok bio do 15. 7. 2020. godine, što nije u skladu s članovima 15. i 19. Zakona o budžetima u FBiH;
- nadležna služba za finansije nije sačinjavala planove novčanih tokova kojima se predviđa priliv i odliv sredstava, koji su osnov za izvršavanje budžeta, što nije u skladu s članom 63. Zakona o budžetima u FBiH;
- Odlukom o izvršavanju Budžeta nije uređena struktura rashoda i izdataka i način njihovog izvršavanja (posebno ističemo način realizacije tekućih i kapitalnih transfera), što nije u skladu s članom 7. Zakona o budžetima u FBiH.

Vijeće je 31. 3. 2022. godine usvojilo Izvještaj o izvršenju Budžeta Općine za 2021. godinu.

Na poziciji kapitalnih transfera planirani su izdaci za sanaciju i rekonstrukciju cesta u nadležnosti Općine, rekonstrukciju dječjih igrališta, sportskih ploha, uređenje parkovskih površina, izgradnja javne garaže i rekonstrukcija sportskih objekata. Skrećemo pažnju da u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kapitalni transferi predstavljaju nepovratna davanja drugim korisnicima u svrhu nabavke kapitalne imovine i s tim u vezi dio izdataka koji su planirani u okviru kapitalnih transfera odnosi se na rashode i kapitalne izdatke Općine i iste je trebalo planirati i realizirati na poziciji kapitalnih izdataka i iskazati kao povećanje stalnih sredstava. Također, izdaci za tekuće održavanje cesta i izdaci za komunalne usluge planirani su na poziciji tekućih transfera a ne u okviru izdataka za materijal i usluge, zbog čega nisu planirani na propisanim pozicijama u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor.

Ovi rashodi i izdaci nisu knjigovodstveno evidentirani na propisanim pozicijama, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačne podatke o rashodima, kapitalnim izdacima i vrijednosti stalnih sredstava.

Prilikom izrade Budžeta za 2021. godinu nisu sačinjeni i doneseni propisani dokumenti, rashodi i izdaci nisu planirani na propisanim pozicijama, Odlukom o izvršavanju Budžeta nije detaljno uređena njihova struktura i način izvršavanja, te nisu sačinjavani planovi novčanih tokova, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuke:

- *prilikom izrade, donošenja i izvršavanja budžeta pridržavati se odredbi Zakona o budžetima u FBiH u dijelu usvajanja propisanih dokumenata, poštovanja rokova budžetskog kalendara, sačinjanja planova novčanih tokova, a Odlukom o izvršavanju budžeta urediti strukturu i način izvršavanja rashoda i izdataka budžeta;*
- *rashode i izdatke budžetom planirati i knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućim bilansnim pozicijama, prema klasifikaciji kontnog plana, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina je sačinila Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu i dostavila ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Uz računovodstvene izvještaje sačinjena je i Analiza iskaza (tekstualni dio), u skladu s Pravilnikom o finansijskom i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

Ukupno su iskazani prihodi u iznosu od 26.615.451 KM, od čega su prihodi od poreza 16.163.973 KM, neporezni prihodi u iznosu od 7.797.033 KM i primljeni transferi i donacije 2.654.445 KM.

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza u najvećem dijelu odnose se na prihod od indirektnih poreza koji pripadaju Općini (7.067.624 KM), prihod od poreza na imovinu (7.120.303 KM), prihod od indirektnih poreza za ceste (1.170.008 KM) i porez na dohodak (381.407 KM), koji se prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznačavaju na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 7.797.033 KM. U najvećoj mjeri odnose se na naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (7.168.402 KM) i prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine (627.330 KM).

U okviru **naknada, taksi i prihoda od pružanja javnih usluga** najznačajniji su komunalne takse (1.047.390 KM), ostale budžetske naknade (3.949.781 KM), posebne naknade i takse (1.775.027 KM) i neplanirane uplate i povrati (355.318 KM).

Općinske komunalne takse za istaknuto firmu iskazane su u iznosu od 1.036.165 KM. Ovi prihodi ostvaruju se na osnovu Odluke Vijeća o visini komunalnih taksi na području Općine¹⁸ koja je donesena u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo. Odlukom su utvrđene naknade za istaknuto firmu, držanje sredstava za igru na sreću u ugostiteljskim objektima, organizovanje muzike uživo, za zauzimanje javne površine i sl. Kriteriji za utvrđivanje, obračun i naplatu takse su vrsta djelatnosti i lokacija. Takse se plaćaju u godišnjim iznosima od 10 KM do 15.000 KM, a razrez i naplatu takse vrši Porezna uprava FBiH.

U okviru ostalih budžetskih naknada najveći dio prihoda odnosi se na prihodi od naknada po osnovu prirodnih pogodnosti – renta (2.728.864 KM), naknada za postupak legalizacije javnih površina i građevina (347.205 KM), naknade po osnovu tehničkog pregleda građevina (276.533 KM) i naknada za zauzimanje javnih površina (238.044 KM).

¹⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 51/18 prečišćen tekst

Prihodi od naknade po osnovu pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta – renta uređeni su Odlukom Vijeća o građevinskom zemljištu na području Općine.¹⁹ Visina naknade se utvrđuje po 1 m² korisne površine stambenog, poslovnog i proizvodnog prostora a na osnovu odluke Općinskog vijeća o visini početne naknade iz osnove pogodnosti građevinskog zemljišta, koja se donosi za svaku godinu po zonama građevinskog zemljišta. Svako pravno i fizičko lice dužno je platiti naknadu za pogodnost građevinskog zemljišta – rentu prije izdavanja odobrenja za građenje. Međutim, Odlukom je definisano da se pravnim licima kao investitorima izuzetno može odobriti obročno plaćanje naknade i to do 12 mjeseci uz zaključivanje ugovora s investitorima. Definisano je da ugovor ima snagu izvršne isprave i na osnovu istog se može izvršiti zabilježba duga u nadležnom zemljišno-knjižnom uredu u korist Općine. Za 2021. godinu prosječna građevinska cijena 1 m² korisne stambene površine u stambenoj izgradnji na području Općine iznosi 1.100 KM, dok je prosječna cijena uređenja građevinskog zemljišta po 1 m² korisne površine na području Općine utvrđena u iznosu od 11 KM do 66 KM.²⁰ Općina izdaje rješenja kojima se utvrđuje iznos naknade za rentu, kao i način plaćanja, a na osnovu rješenja evidentiraju se potraživanja u knjigovodstvenim evidencijama Općine.

*Odlukom o legalizaciji građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera*²¹ koja je donesena na osnovu Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo definisan je način i postupak legalizacije objekata i drugih radova u prostoru izgrađenih bez odobrenja za građenje. U postupku legalizacije korisnici su dužni platiti naknadu za građevinsko zemljište, za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta (renta) i posebnu naknadu. Visina naknade za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta rente u postupku legalizacije stambenog objekta se utvrđuje rješenjem Općine na osnovu Odluke o građevinskom zemljištu i Odluke o visini naknade za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta – rente na području Općine. Odlukom o građevinskom zemljištu definisano je da se u postupku legalizacije fizičkim licima, kao i investitorima individualne stambene i poslovne izgradnje, odobrava obročno plaćanje i to najduže do 12 mjeseci za koje se izdaje rješenje, kao i da se ova naknada, dostavlja na plaćanje Ministarstvu za boračka pitanja Kantona, za investitore koji imaju pravo po osnovu Zakona o dopunskim pravima boraca Kantona Sarajevo.

Nije prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da nadležne službe vode ažurne pomoćne evidencije svih izdatih rješenja i zaključenih ugovora o obročnom plaćanju naknade za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta (renta za izgradnju i za legalizaciju objekata), niti da se podaci usklađuju sa iskazanim stanjem u Glavnoj knjizi. Općina je krajem decembra 2021. godine donijela interni akt kojim se reguliše prikupljanje i naplata prihoda koji su u nadležnosti Općine i kojim je definisan način prikupljanja i kontrole ovih prihoda.

Posebne naknade i takse po federalnim i drugim propisima najvećim dijelom odnose se na cestovne naknade (806.379 KM) i posebne naknade od prirodnih i drugih nesreća (751.116 KM).

Neplanirane update i povrati (306.467 KM) najvećim dijelom se odnosi na povrat sredstava od Javne ustanove Dom zdravlja Kantona Sarajevo u iznosu od 264.304 KM, s obzirom na to da korisnik nije realizirao postupak javne nabavke rekonstrukcije liftova i elektroinstalacija.

U okviru **prihoda od poduzetničkih aktivnosti i imovine** na prihod od iznajmljivanja poslovnih prostora odnosi se iznos od 415.622 KM, a na naknade od eksploracije mineralnih sirovina i naknade od koncesija 193.758 KM.

Prihod od iznajmljivanja poslovnih prostora ostvaruju se na osnovu Odluke o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i poslovnih prostorija na kojima pravo raspolažanja ima Općina²². Odlukom je definisana visina naknade zakupnine po zonama i iznosi od 6 KM do 20 KM po m². S korisnicima zakupa se zaključuju ugovori kojima su definisana međusobna prava i obaveze, te se mjesečno ispostavljaju fakture.

¹⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“ 28/19, 9/21 i 29/21

²⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br.14/21- Odluka o visini naknade za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta – rente na području Općine Ilidža za 2021. godinu

²¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 6/06, 18/07, 18/08, 35/12 i 2/16

²² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 26/09 i 11/18

Prema Zakonu o koncesijama Kantona Sarajevo, *naknade za koncesije* utvrđene ugovorom o koncesiji predstavljaju prihod Kantona i općina na čijem se području nalazi predmet koncesije, a raspoređuju se u omjeru 60% u korist općina i 40% u korist Kantona. Ministarstvo privrede Kantona zaključuje ugovore o koncesiji i prati izvršenje koncesionih ugovora i naplatu ovih prihoda. Prema prezentiranim podacima Kanton vrši upлатu ove naknade Općini na osnovu šest ugovora.

Preporuka:

- *potrebno je da nadležne službe uspostave pomoćne evidencije svih izdatih rješenja i zaključenih ugovora o obročnom plaćanju po osnovu naknade za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta, te vršiti njihovo usklađivanje s potraživanjima iskazanim u Glavnoj knjizi shodno internom aktu.*

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije odnose se na kapitalne transfere od ostalih nivoa vlasti 2.449.624 KM i primljene tekuće transfere od drugih nivoa vlasti 144.821 KM i donacije 60.000 KM.

U okviru **kapitalnih transfera** najveći dio (2.139.741 KM) odnosi se na sredstava koja su Općini doznačena od kantonalnih ministarstva na osnovu sporazuma o finansiranju projekata. U skladu s propisima na ovoj poziciji iskazan je utrošeni dio sredstava koja su doznačena za realizaciju projekata, a neutrošeni dio sredstava uplaćenih u 2021. godini je u skladu s propisima evidentiran na razgraničenim prihodima u iznosu od 447.775 KM (tačka 6.2.3. Izvještaja).

U okviru transfera značajna sredstva odnose se na utrošena sredstva od Ministarstva privrede Kantona (761.741 KM) doznačena za projekte regulacije korita rijeka Zujevina (350.000 KM), regulacija vodotoka Dobrinja (99.069 KM), regulacija korita rijeke Tilava (50.000 KM) i sredstva od Ministarstva komunalne privrede Kantona za projekte izgradnje vodovodnih i kanalizacionih sistema (870.173 KM) od čega: za rezervoar Crkvine (300.000 KM), rekonstrukciju fekalne i oborinske kanalizacione mreže u ulicama Stari drum i Halid bega (119.000 KM) i izgradnja i rekonstrukcija oborinske i kanalizacione mreže u ulici Bojnička (127.400 KM).

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 23.989.800 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (7.955.701 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih (7.087.985 KM), kapitalni transferi (5.634.827 KM), izdaci za materijal i usluge (2.041.437 KM), doprinosi poslodavca (651.737 KM) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (618.113 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 7.087.985 KM, a odnose se na bruto plaće, naknade plaća i naknade troškova zaposlenih.

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 6.193.293 KM. Obračun plaće i naknada uredjen je Odlukom Vijeća o plaćama i naknadama plaće u Općini²³ i Pravilnikom o plaćama i naknadama plaće u Općini iz 2015. godine.

U periodu januar-mart 2021. godine za obračun plaće primjenjivala se neto satnica 2,31 KM, na osnovu Sporazuma o visini osnovice i boda za obračun i isplatu plaće zaključenim s predstavnicima sindikata. Od aprila 2021. godine primjenjuje se osnovica 330 KM koja je usklađena s federalnom i bod za obračun plaće 1,21.

²³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 27/13, 14/21 i 45/21

Odlukom Vijeća o plaćama i naknadama plaće od 25. 6. 2013. godine utvrđeno je da općinskom načelniku pripada položajni dodatak u visini 20% osnovne plaće, koji se obračunava na osnovnu plaću bez dijela plaće po osnovu penzijskog staža i čini sastavni dio plaće, što iznosi cca 780 KM mjesечно. **Budući da Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH²⁴ nije propisan položajni dodatak za izabrane dužnosnike i nosioce izvršne vlasti, odredbe Odluke Općinskog vijeća o plaćama i naknadama u ovom dijelu nisu usklađene s navedenim Zakonom.**

Najviša plaća isplaćena je u neto iznosu od 4.552 KM sa minulim radom, a najniža u iznosu od 709 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.465 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 894.692 KM, a odnose se na naknade za topli obrok (474.532 KM), naknade za prevoz na posao i s posla (136.005 KM), regres za godišnji odmor (112.860 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (83.834 KM), pomoći u slučaju smrti i bolesti (82.786 KM) i darove (4.675 KM).

Naknada za topli obrok isplaćivala se u iznosu 1% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku. Regres za godišnji odmor isplaćen je u skladu s Rješenjem načelnika, u iznosu od 495 KM po zaposleniku. Revizijom odabranog uzorka utvrdili smo da se naknade isplaćuju u skladu sa propisima koji ih uređuju.

Preporuka:

- **uskladiti Odluku Općinskog vijeća o plaćama i naknadama plaće sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH u dijelu utvrđivanja prava na dodatak na plaću načelnika.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 2.041.438 KM i u odnosu na plan realizirani su manje za 1.068.427 KM ili 34%. Najznačajniji izdaci odnose se na: ugovorene i druge posebne usluge (1.313.028 KM), izdatke za komunikaciju i komunalne usluge (262.273 KM), izdatke za energiju (183.212 KM) i nabavku materijala i sitnog inventara (144.149 KM).

U okviru **ugovorenih i drugih posebnih usluga** iskazani su: ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti (379.642 KM), naknade općinskim vijećnicima (330.513 KM), doprinosi i porez na dohodak od drugih samostalnih djelatnosti (189.297 KM), izdaci za rad komisija (71.840 KM) i izdaci za volonterski rad (45.196 KM).

Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti odnose se na naknade za rad Komisije za tehnički prijem objekata (236.448 KM), ugovore o djelu (86.898 KM), naknade za Štab i povjerenike Civilne zaštite (42.035 KM) i Komisiju za procjenu šteta (9.700 KM).

Ugovori o djelu zaključivali su se za sljedeće poslove: čišćenje i održavanje higijene javnog toaleta na terminalu Općine (25.154 KM), poslove asistenta u dijelu inkluzivne nastave u osnovnim školama u okviru projekta „Podrška reformi obrazovanja“ (16.980 KM), saradnja i koordinacija aktivnosti sa Komisijom za zaštitu nacionalnih spomenika BiH (10.500 KM), itd.

Izdaci za naknade općinskim vijećnicima iskazani su u iznosu 330.313 KM u okviru kojeg se iznos od 44.940 KM odnosi na izdatke za Savjet mjesnih zajednica koji nisu iskazani na propisanoj poziciji. Izdaci se realizuju na osnovu Odluke o visini paušalnih iznosa naknada za rad općinskim vijećnicima, članovima komisija Vijeća, predsjednicima i članovima savjeta mjesnih zajednica i finansiranju parlamentarnih stranaka Vijeća Ilijada od 26. 11. 2013. godine. Vijećnicima za vršenje funkcije pripada naknada u mjesecnom iznosu u visini od 50% prosječne neto plaće u Kantonu po podatku za zadnji mjesec prethodne godine, što iznosi 612 KM, kao i pravo po osnovu socijalnog osiguranja ukoliko to pravo ne ostvaruje po drugom osnovu, a prema uslovima dobrovoljnog osiguranja. Vijećnici u toku kalendarske godine mogu odsustvovati najviše dva puta sa sjednica vijeća, bez umanjivanja naknade, a u slučaju trećeg i svakog narednog odsustvovanja iznos naknade umanjuje se za 50%. Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg funkciju obavljaju profesionalno.

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12 i 20/17

Izdaci za rad komisija iskazani u neto iznosu od 72.840 KM odnose se u najvećem dijelu na isplate za Komisiju za procjenu vrijednosti nepokretnosti (26.400 KM), Općinsku izbornu komisiju (22.680 KM), Biračke odbore mjesnih zajednica (8.960 KM) i Komisiju za javne nabavke (8.400 KM).

Zaposlenicima angažovanim u komisijama isplaćena je neto naknada u ukupnom iznosu najmanje od 35.655 KM (komisija za javne nabavke, štab civilne zaštite, komisija za procjenu šteta uzrokovanih poplavama). **Međutim, obračun naknada nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak,²⁵ Zakonom o doprinosima,²⁶ Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak²⁷ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa,²⁸ zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.**

Izdaci za volonterski rad odnose se na isplaćene naknade za 43 angažovana volontera visoke stručne spreme bez radnog iskustva, na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa. Prijem je izvršen nakon provedenog Javnog poziva, a visina naknade je iznosila 517 KM.

Preporuka:

- poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima.

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 7.955.701 KM. Pregled planiranih i realizovanih tekućih transfera dat je u tabeli:

R. br.	Naziv tekućeg transfera	Budžet za 2021. godinu	Izvršenje 2021. godine	Izvršenje u 2020. godini
1	2	3	4	5
I	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	9.654.864	7.955.701	7.953.345
1.	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	2.414.005	1.329.631	3.375.256
2.	Tekući transferi pojedincima	2.294.000	2.500.036	1.813.251
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.588.419	1.524.053	1.476.249
4.	Subvencije javnim preduzećima	2.500.000	2.282.465	964.176
5.	Subvencije privatnim preduzećima	713.200	220.513	324.413
6.	Transferi u inostranstvo	40.000	34.000	-
7.	Ostali transferi	105.240	65.003	-

Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine utvrđeno je da se rashodi i izdaci, gdje spadaju i tekući transferi realizuju putem nadležnih općinskih službi u skladu s odgovarajućim zakonskim i podzakonskim aktima na osnovu: 1) odluka vijeća; 2) odluka načelnika; 3) javnih poziva; 4) pravilnika; 5) ugovora; 6) sporazuma; 7) rješenja; 8) zaključaka te 9) programa i dr. akata, a svaka u okviru svojih nadležnosti. Odlukom nije utvrđen način izvršavanja po vrstama rashoda i izdataka i nije definisano koji se transferi realiziraju putem javnog poziva.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti odnose se u najvećem dijelu na transfere općinama (621.193 KM), transfer za sport (520.000 KM) i transfer kantonima (169.438 KM).

Na poziciji **tekući transferi općinama** iskazani su izdaci za zimsko održavanje cesta (317.453 KM), angažovanje mehanizacije, ljudstva i materijala u cilju provođenja mjera zaštite i spašavanja uslijed obilnih kišnih padavina koje su prouzrokovale poplave (95.449 KM).

Za zimsko održavanje cesta zaključeni su ugovori sa „Mevludin commerce“ d.o.o. Sarajevo i Konzorcijem „Braća Mujić export-import“ d.o.o. Sarajevo. Fakturisanje usluga Konzorcij „Braća Mujić export-import“ d.o.o. Sarajevo izvršio je za područje mjesnih zajednica Rakovica, Blažuj i Osjek na osnovu dva ugovora, za sezonu 2020/2021. i 2021/2022. u iznosu od 248.330 KM.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21 i 77/21

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18 i 12/21

Sa dobavljačem „Mevludin commerce“ d.o.o. Sarajevo zaključen je ugovor za područje mjesnih zajednica Vrelo Bosne, Vreoca, Lužani, Sokolović Kolonija, Hrasnica i Hrasnica II dana 12. 11. 2021. godine u vrijednosti od 356.837 KM.

Shodno navedenom, na poziciji tekućih transfera općinama iskazani su izdaci za održavanje cesta, koji po svojoj prirodi nemaju karakter tekućih transfera (nepovratnih davanja), zbog čega nisu planirani i iskazani na propisanim pozicijama, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Tekući transferi općinama iskazani su više za 317.453 KM, a izdaci za tekuće održavanje cesta iskazani su manje za ovaj iznos.

Tekući transfer za sport odnosi se na doznačavanje sredstava ustanovama koji su utvrđeni Budžetom, a čiji je Općina osnivač za finansiranje redovnih aktivnosti, od čega Javnoj ustanovi za kulturu, sport i rekreaciju Hrasnica-Iliča (300.000 KM) i Javnoj ustanovi „Kulturno-sportski i rekreacioni centar“ Iliča (220.000 KM).

Tekući transferi pojedincima realizovani su za isplate ostalih transfera pojedincima (1.883.737 KM), transfere za posebne namjene - elementarne nepogode (532.003 KM) i pomoći invalidnim licima (84.296 KM).

Ostali transferi pojedincima u najvećem dijelu odnose se na isplate stipendija talentovanoj djeci, djeci slabijeg imovinskog stanja i djeci bez oba roditelja (819.265 KM), jednokratne pomoći (270.484 KM), pomoći teško oboljelim licima (199.700 KM) i za novorođenčad (126.800 KM). Dodjela stipendija utvrđena je Pravilnikom o stipendiranju talentovanih učenika i studenata iz 2013. godine, a odabir korisnika izvršen je na osnovu javnog konkursa koji je proveden za školsku/akademsku godinu. Odlukom Vijeća o kriterijima za dodjelu novčane pomoći iz budžeta Općine socijalno najugroženijim licima²⁹ definisan je način dodjele jednokratnih novčanih pomoći. Odlukama načelnika, na osnovu podnesenih zahtjeva, vršene su isplate novčanih pomoći do 400 KM.

Tekući transfer za posebne namjene - elementarne nepogode (532.003 KM) odnosi se na naknade fizičkim licima za štete nastale za vrijeme prirodne nesreće – poplava na području Općine.

Na prijedlog Općinskog štaba civilne zaštite, odlukom načelnika od 7. 11. 2021. godine, proglašeno je stanje prirodne nesreće uzrokovane kišnim padavinama koje su prouzrokovale poplave na području mjesnih zajednica: Donji Kotorac, Butmir, Otes, Vreoca, Osijek i Blažuj. Stručne komisije za procjenu šteta formirane su odlukom načelnika od 10. 11. 2021. godine koje su u skladu s članom 16. Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća³⁰ (u daljem tekstu: Uredba), vršile procjenu šteta neposredno na terenu na propisanim obrascima, na način da su prikupile podatke o materijalnim štetama, dokumentovale utvrđene štete (fotografisanje i dr. način) i izvršile objedinjavanje podataka za utvrđene štete.

Općinska Komisija za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća je na osnovu rada stručnih komisija, sačinila Izvještaj o procijenjenoj šteti. Na obrascu propisanom Uredbom, Komisija je utvrdila prosječne cijene potrebne za procjenu šteta. Prema Izvještaju Komisije obrađeno je 318 zahtjeva, a procijenjena je nastala šteta na području Općine u iznosu od 2.442.167 KM. Budući da sredstva planirana Budžetom za ove namjene u iznosu od 537.969 KM nisu dovoljna, Komisija je predložila da se dio sredstava obezbijedi putem Kantonalne i Federalne uprave civilne zaštite i donacija. Vijeće je Zaključkom od 29. 12. 2021. godine usvojilo Izvještaj o procijenjenoj šteti, a načelnik je zadužen da Izvještaj u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Uredbom uputi prema višim nivoima u cilju nadoknade štete iznad finansijskih mogućnosti Općine.

Shodno Zaključku Vijeća, načelnik je imenovao Komisiju za raspodjelu sa zadatkom da izvrši raspodjelu novčanih sredstava iz posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća Općine na osnovu Izvještaja Komisije za procjenu šteta o procijenjenoj šteti. Na prijedlog Komisije za raspodjelu, odlukom načelnika od 30. 12. 2021. godine, odobrena je raspodjela za 125 fizičkih lica za stambene

²⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 14/04 i 9/05

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 75/04, 38/06, 52/09, 56/09 i 36/14

objekte i namještaj u iznosu od 476.180 KM. Budući da nije planirana isplata štete pravnim licima za štete nastale na namještaju, a koji svoja prava ostvaruju preko nadležnih kantonalnih i federalnih institucija, izvršena je raspodjela preostalog dijela finansijskih sredstava u iznosu od 55.823 KM za priznavanje 86% štete na bijeloj tehniči za 79 fizičkih lica.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama odnose se na transfere udruženjima građana (635.273 KM), transfer za sport (465.600 KM), vjerske zajednice (191.000 KM), političke stranke (179.340 KM) i oblast nauke (52.840 KM).

Transferi udruženjima građana u iznosu od 155.000 KM odnose se na realizaciju sredstava po Javnom pozivu za finansiranje redovnih djelatnosti boračkih udruženja/saveza. Posebni kriteriji utvrđeni Javnim pozivom su broj izdatih članskih knjižica i plaćene članarine za prethodnu godinu, broj zaposlenih u udruženju na 31. 3. 2021. godine, specifične potrebe članova udruženja/saveza, ostvareni direktni prihodi, nefinansijska i materijalna korist ili pomoć viših nivoa, privatnog sektora i sl., prethodne godine, prihodi od nesrodne djelatnosti ili posebno osnovanog pravnog lica prethodne godine udruženja/saveza i broj uspješno implementiranih projekata prethodne godine. Komisija je omogućila udruženjima čije prijave su bile nepotpune, da naknadno dostave potrebnu dokumentaciju, uz obrazloženje da se prvi put raspisuje javni poziv za finansiranje redovne djelatnosti boračkih udruženja. Na prijedlog komisije, donesena je Odluka Vijeća o visini i raspodjeli sredstava kojom je obuhvaćeno 19 udruženja sa iznosima finansiranja od 1.000 KM do 30.000 KM. Utvrđili smo da Javnim pozivom za posebne kriterije: 1) broj izdatih članskih knjižica i plaćene članarine za prethodnu godinu; 2) specifične potrebe članova udruženja/saveza i 3) broj uspješno implementiranih projekata prethodne godine nije propisana potrebna dokumentacija kojom se dokazuje njihova ispunjenost.

Revizijom nismo mogli utvrditi na koji način su prijave ocijenjene i na koji način su utvrđeni iznosi koji su odobreni pojedinačnim korisnicima budući da Odlukom Vijeća o jedinstvenim kriterijima finansiranja djelatnosti nevladinih i neprofitnih boračkih udruženja³¹ nije propisan način bodovanja, što povećava rizik da je raspodjela izvršena na osnovu subjektivne procjene članova komisija. S obzirom na to da javnim pozivom nije definisana dokumentacija kojom se potvrđuje ispunjenost kriterija, da nije prezentirana dokumentacija o ocjeni pristiglih prijava i načinu određivanja iznosa sredstava, ne možemo potvrditi način raspodjele transfera boračkim udruženjima u iznosu od 155.000 KM.

Transfer za sport u najvećem dijelu odnosi se na raspodjelu sredstava po Javnom pozivu za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata iz oblasti sporta, kulture i obrazovanja (326.300 KM) i doznačavanje sredstava FK „Famos“ Hrasnica koji je utvrđen Budžetom, a na osnovu zahtjeva za finansiranje redovnih aktivnosti (84.000 KM).

Javni poziv za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata iz oblasti sporta, kulture i obrazovanja objavljen je 14. 4. 2021. godine, kojim je utvrđeno pravo na dodjelu sredstava, oblasti za finansiranje projekata, obavezna dokumentacija, te način podnošenja aplikacija. Maksimalan iznos po projektu iz oblasti sporta utvrđen je do 30.000 KM. Odlukom Vijeća o kriterijima, načinu raspodjele budžetskih sredstava Općine Ilijadža iz grantova za projekte u oblasti sporta, kulture i obrazovanja³² (u daljem tekstu: Odluka) definisani su kriteriji, način i postupak raspodjele budžetskih sredstava za navedene oblasti. Kriteriji za odabir projekata utvrđeni Odlukom, nisu se primjenjivali, jer je Komisija za odabir projekata u Izvještaju za odabir projekata konstatovala da isti nisu adekvatni za kvalitetnu ocjenu projekata, da se ne može izvršiti kvalitetna analiza redovnih programskih aktivnosti sportskih udruženja i da je potrebno izvršiti izmjenu istih. Također se navodi da je Komisija pri ocjeni projekata uzimala u obzir podatke iz dodatne dokumentacije utvrđene Javnim pozivom za oblast sporta.

Dodatna dokumentacija podrazumijeva: 1) potvrdu Sportskog saveza Kantona o upisu u matičnu evidenciju sportskih organizacija; 2) za takmičenja seniorskog nivoa i mlađe selekcije i uzraste u organizaciji matičnog strukovnog saveza potvrda matičnog strukovnog saveza da je savez organizator zvaničnog takmičenja (lige i prvenstva na kantonalm, federalnom i državnom nivou) s posebno utvrđenim podacima i 3) za organizovanje i provođenje projektnih prijedloga iz oblasti sporta

³¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 36/09 i 14/21

³² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 30/09 i 14/21

namijenjenih djeci, omladini i odraslima za koje je iskazan prepoznatljiv javni interes, sportske sadržaje za zadovoljavanje potreba građana i osoba sa invaliditetom i aktivnosti koje pozitivno afirmišu i promovišu Općinu, ukoliko učesnici sportske manifestacije (takmičari i/ili ekipe) ne plaćaju kotizaciju, potrebno je da aplikant dostavi ovjerenu izjavu kod nadležne općinske službe.

Na prijedlog Komisije, Odlukom načelnika o raspodjeli sredstava od 23. 6. 2021. godine odobreno je finansiranje 51 projekta iz oblasti sporta u iznosu od 326.300 KM. S korisnicima su zaključeni ugovori kojim su definisana međusobna prava i obaveze i obaveza podnošenja izvještaja o utrošku sredstava. Prema prezentiranoj dokumentaciji i uzimajući u obzir da Komisija nije primjenjivala Odluku Vijeća o kriterijima, načinu raspodjele budžetskih sredstava Općine iz grantova za projekte u oblasti sporta, kulture i obrazovanja, nismo mogli potvrditi na koji način je izvršeno bodovanje projekata, jer su prezentirane konačne liste bodova, bez obrazloženja na koji način su pojedini članovi Komisije ocijenili projekte i predložili finansijske iznose za raspodjelu sredstava. Nismo mogli potvrditi način na koji je izvršena raspodjela sredstava za oblast sporta u ukupnom iznosu od 326.300 KM.

Transferi vjerskim zajednicama realizovani su odlukama načelnika u iznosu od 191.000 KM, a na osnovu podnesenih zahtjeva od strane vjerskih zajednica.

Islamskoj zajednici u BiH – Medžlisu IZ Sarajevo odlukama načelnika odobrena su sredstva za 25 džemata i mesdžida u ukupnom iznosu od 150.000 KM (po džematu 6.000 KM). Odlukama je utvrđeno da se sredstva odobravaju za realizaciju redovnih programske aktivnosti, a na osnovu zahtjeva korisnika, kojim se izražava potreba za finansiranjem režijskih i drugih troškova redovnog održavanja prostorija. Shodno odlukama, korisnici sredstava bili su u obavezi dostaviti narativni i finansijski izvještaj o namjenskom utrošku sredstava sa pratećom dokumentacijom, najkasnije do 31. 12. 2021. godine. Uvidom u dostavljeni izvještaj o namjenskom utrošku utvrdili smo da on nije potpun, s obzirom na to da ne obuhvata izvještaj o utrošku sredstava od pet korisnika.

Subvencije javnim preduzećima iskazane su u iznosu od 2.282.465 KM. U navedenom iznosu su iskazani izdaci na osnovu fakturna za održavanje čistoće javnih površina ispostavljenih od Javnog preduzeća za obavljanje komunalnih i drugih djelatnosti od javnog interesa Općine Ilijadža „ILIDŽA“ d.o.o., čiji je Općina osnivač. Program rada preduzeća za 2021. godinu (u daljem tekstu: Program) usvojilo je Vijeće u iznosu od 2.103.732 KM, kojim je obuhvaćeno čišćenje zelenih površina, ručno i mašinsko čišćenje korita vodotoka i potoka, održavanje uređaja i postrojenja lokalne kanalizacione mreže, zimska služba, ljetno održavanje makadamskih saobraćajnica, uređenje i dekoracija javnih površina za vjerske i državne praznike itd. Fakturisanje usluga vršeno je u skladu s cijenama utvrđenim Programom. Na poziciji subvencija javnim preduzećima iskazani su izdaci za komunalne usluge na osnovu faktura koje glase na Općinu, zbog čega planiranje i evidentiranje izdataka i rashoda za održavanje javnih površina i pružanje komunalnih usluga nije izvršeno na propisanim pozicijama, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i kontnim planom. Navedeno je imalo za posljedicu manje iskazane izdatke za materijal i usluge, a više iskazane tekuće transfere u iznosu od 2.282.465 KM.

Subvencije privatnim preduzećima iskazane u iznosu od 220.513 KM, realizovane su manje za 492.687 KM ili za 69%. Odlukom načelnika od 19. 8. 2021. godine odobrena su sredstva poslodavcima za sufinansiranje zapošljavanja 28 nezaposlenih lica, u iznosu od 235.200 KM, nakon provedenog Javnog poziva za poticaj zapošljavanju. Odobrena je refundacija iznosa od 700 KM mjesečno za bruto plaće, u trajanju od 12 mjeseci licima prijavljenim na evidenciju nezaposlenih JU Služba za zapošljavanje – Biro Ilijadža. Ugovori sa poslodavcima zaključeni su početkom novembra 2021. godine, a ukupno realizacija ovog transfera odnosno refundirana sredstva do kraja 2021. godine iznose 54.600 KM ili 23% odobrenih sredstava.

Drugom Odlukom načelnika od 13. 12. 2021. godine odobrena su sredstva za sufinansiranje samozapošljavanja žena sa područja Općine u iznosu od 167.200 KM, nakon provedenog Javnog poziva. Odobreno je sufinansiranje, 600 KM u trajanju od 12 mjeseci i 400 KM odmah po potpisivanju ugovora u svrhu registrovanja samostalne djelatnosti. Ugovori su zaključeni 31. 12. 2021. godine, a ukupno refundirana sredstva u 2021. godini iznose 6.800 KM za registrovanje djelatnosti, što je 4% odobrenih

sredstava. Nisu blagovremeno pokrenute aktivnosti na raspodjeli sredstava za poticaj zapošljavanju i sufinansiranje samozapošljavanja žena, zbog čega je znatno manja realizacija u odnosu na odobrena sredstva, te ona nisu realizirana u godini kada su i odobrena.

Utvrđili smo da se dodjela transfera za sport i za finansiranje redovne djelatnosti boračkih udruženja nije vršila na osnovu jasno utvrđenih kriterija, a za transfere boračkim udruženjima nije propisana dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenost kriterija. Aktivnosti za raspodjelu subvencija za sufinansiranje zapošljavanja nisu blagovremeno poduzete, što ima za posljedicu nizak stepen realizacije sredstava u godini kada su i odobrena.

U okviru tekućih transfera iskazani su izdaci i rashodi za zimsko održavanje cesta i izdaci za komunalne usluge u iznosu najmanje od 2.599.918 KM, koji ne predstavljaju nepovratna davanja i nisu planirani i iskazani na propisanim pozicijama u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, za šta smo dali preporuku u tački 5. Izvještaja. Zbog toga finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka u finansijskim izvještajima, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- *propisati jasne i mjerljive kriterije raspodjele transfera za sport i boračkim udruženjima, javnim pozivom zahtijevati dokaze koji propisuju njihovu ispunjenost, te ih dosljedno primjenjivati;*
- *blagovremeno poduzeti aktivnosti na raspodjeli sredstava subvencija za sufinansiranje zapošljavanja kako bi se sredstava realizovala u godini kada su i odobrena.*

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi planirani su u iznosu od 14.797.339 KM, a realizirani u iznosu od 5.634.827 KM ili 38% od plana. U okviru ovih izdataka najveći dio iskazan je na poziciji kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti (5.567.655 KM).

Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine nije jasno uređen način izvršavanja kapitalnih transfera. U Budžetu su u okviru budžetskih programa planirani kapitalni projekti po programima i odnose se na oblast cestovne, vodovodne i kanalizacione infrastrukture, izgradnju sportskih, školskih i predškolskih objekata. Kapitalnim dijelom Budžeta planirani su kapitalni projekti sa planom za tekuću i projekciju plana za naredne dvije godine. Planom izgradnje vodovodne i kanalizacione mreže planirana su sredstva u zbirnom iznosu, bez navedenih projekata i visine sredstava koji se planiraju realizirati s utvrđenim pojedinačnim projektima, finansijskim iznosima i izvorima finansiranja.

Značajnije odstupanje od realizacije u odnosu na plan odnosi se na sljedeće: rekonstrukcija vrtića Lužani (plan 1.600.000 KM, izvršenje 204.108 KM), sanacija postojećih skloništa i izgradnja skloništa u sklopu izgradnje sportske dvorane u MZ Sokolović Kolonija (plan 815.603 KM, a realizacija 2.635 KM), izgradnja objekta Sportske dvorane u Hrasnici (plan 700.000 KM, realizacija 108.217 KM), rekonstrukcija dječjih igrališta i sportskih ploha (plan 135.000 KM, nije bilo realizacije) i rekonstrukcija mostova na području Općine (plan 470.000 KM, realizacija 37.866 KM).

Na poziciji **kapitalnih transfera općinama** iskazani su izdaci u iznosu od 5.492.861 KM. S obzirom na to da se prilikom planiranja nije dosljedno primijenio kontni plan za budžetske korisnike, na ovoj poziciji iskazani su rashodi i izdaci za koje je Opcina provodila postupke javne nabavke i ne predstavljaju transfere općinama. U okviru kapitalnih transfera značajan dio odnosi se na realizaciju sljedećih projekata: 1) izgradnja sekundarne kanalizacione mreže (865.248 KM); 2) izgradnja sekundarne vodovodne mreže (810.681 KM); 3) regulacija riječnih korita (401.888 KM); 4) asfaltiranje ulica po mjesnim zajednicama uz učešće građana (392.117 KM); 5) rekonstrukcija ulica u mjesnoj zajednici Ilijadža Centar (250.443 KM), 6) izgradnja V osnovne škole - Sokolović Kolonija (231.909 KM) i 7) izgradnja obdaništa Lužani (204.108 KM). Općina je provodila postupke javne nabavke i zaključivala ugovore sa izabranim dobavljačima, a dio sredstava za realizaciju projekta finansiran je doznačavanjem sredstava drugih nivoa vlasti, na osnovu sporazuma. Za dio ulaganja u objekte (školske, vodovodna i

kanalizaciona mreža) prezentirana je dokumentacija kojom se potvrđuje da je izvršena primopredaja, i prenos na krajnjeg korisnika.

Uvidom u dokumentaciju u vezi sa **realizacijom zaključenih ugovora** za kapitalne projekte, od kojih se dio odnosi na ugovore iz ranijeg perioda, utvrdili smo da značajan dio zaključenih ugovora nije realiziran. Naime, u zaključenim ugovorima o izvođenju radova s izvođačima, u dijelu rokova izvođenja radova, definisano da će se rok za dovršenje radova produžiti za onoliko dana koliko je trajala smetnja, a produženje roka utvrđuje naručilac i izvođač u pismenom obliku u roku od 10 dana po pismenom zahtjevu izvođača. Ukoliko naručilac ne odgovori u navedenom roku smatra se da je prihvatio zahtjev izvođača. Svako odstupanje od projekta odobrava se pisanim putem od naručioca radova.

Izvršili smo uvid u odabrani uzorak i uočili određena odstupanja pri realizaciji ugovora za:

- Projekat: Izgradnja fekalne kanalizacione mreže DN 500 mm i atmosferskog kolektora DN 1000 mm u ulici Bojnička Azići

Ugovor za ovaj projekat zaključen je sa „Bujice“ d.o.o. Konjic 4. 6. 2021. godine u iznosu od 456.300 KM. Općina je provodila postupak javne nabavke za izbor dobavljača za izvođenje radova, a Glavni projekat rekonstrukcije separatne kanalizacije u naselju Azići sačinilo je KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo 2006. godine. Ugovorom je definisan rok za realizaciju radova 90 dana od uvođenja u posao, a izvođač je uveden u posao 30. 6. 2021. godine. Međutim, prilikom uvođenja u posao izvođač je ukazao na problem s projektnom dokumentacijom što je konstatovano kroz građevinski dnevnik, a što je imalo uticaja na izmjenu tehnologije i izmjene projektne dokumentacije u toku izvođenja radova i realizacije ugovora. Prva privremena situacija ispostavljena je 30. 8. 2021. godine, a prema posljednjoj ispostavljenoj situaciji u revidiranoj godini od 15. 12. 2021. godine kumulativno su izvedeni radovi u iznosu od 437.756 KM, što je 96% od ugovorenih vrijednosti. **Do okončanja revizije nije izvršena primopredaja radova, a prema obrazloženju koordinatora za realizaciju ovog projekta nije izvršena zamjena cijevi zbog velikog nivoa vode o čemu je upoznat nadzor.**

- Projekat: Izgradnja rezervoara za vodu za piće Crkvine (I faza) u sklopu projekta vodosnabdijevanja padinskih dijelova MZ Osjek i Blažuj

Ugovor s dobavljačem „Agi“ d.o.o. Konjic zaključen je 28. 2. 2020. godine u iznosu od 901.516 KM, a ugovoren rok izvođenja radova je osam mjeseci od uvođenja u posao. Izvođač radova je uveden u posao 15. 4. 2020. godine, a ukupna vrijednost izvedenih radova po ugovoru je 776.576 KM ili 86%.

Utvrđili smo da je 2021. godini evidentirana šesta privremena situacija od 31. 12. 2020. godine u iznosu od 251.369 KM, **što nije u skladu s načelom modificiranog nastanka događaja po kojem se rashodi evidentiraju u trenutku nastanka obaveze, kako je utvrđeno Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Radovi nisu okončani do momenta završetka revizije.** Nije prezentirana dokumentacija o razlozima prekoračenja rokova i ocjeni tih razloga na osnovu kojih bi ugovorni organ imao pravo obračunati kaznu za dane neopravdanog kašnjenja u realizaciji.

- Projekat: Izgradnja potisnog cjevovoda DN 200 mm od pumpne stanice Blažuj do rezervoara Crkvine

Ugovor o izvođenju radova zaključen je s Konzorcijem „Harysco“ d.o.o Sarajevo i „Instel“ d.o.o. Bijeljina 20. 11. 2020. godine u vrijednosti 479.700 KM, s ugovorenim rokom izvođenja radova 60 dana od dana uvođenja u posao. Izvođač je uveden u radove 5. 4. 2021. godine, odnosno pet mjeseci po zaključivanju ugovora.

Prema prezentiranoj dokumentaciji izvođač radova je odmah konstatovao nedostatke i greške u projektnoj dokumentaciji, dok za dio trase nisu riješeni imovinsko – pravni odnosi, što je uticalo na ugovorene rokove. Nije prezentirana dokumentacija kojom se odobrava prolongiranje rokova i definišu novi rokovi za realizaciju ugovora.

Prva privremena situacija ispostavljena je u avgustu 2021. godine, a ukupno su izvedeni radovi u vrijednosti od 330.686 KM, što je 69% ugovorene vrijednosti. U oktobru 2021. godine Služba za razvoj, komunalne poslove i puteve uputila je Službi za prostorno uređenje zahtjev za izmjenu urbanističke saglasnosti, a **do okončanja revizije radovi nisu završeni.**

- Projekat: Izgradnja vodovodne mreže u ulici 21. mart

Ugovor sa izvođačem radova „Dinalsa“ zaključen je 18. 9. 2020. godine u vrijednosti od 69.718 KM, sa rokom izvođenja radova 45 dana od dana uvođenja u posao. Nadzorni organ (koji vrši Zavod za izgradnju Kantona) imenovan je tek u maju 2021. godine, a radovi su započeli u julu 2021. godine. **Ispostavljena je Prva privremena situacija u septembru 2021. godine u iznosu od 46.173 KM, a radovi nisu okončani do momenta završetka revizije.** Nadležna općinska služba je upućivala urgencije za okončanje radova i konstatovala propuste pri izvođenju radova, ali nije nam prezentirana adekvatna dokumentacija na osnovu koje bi se uvjerili o razlozima prekoračenja rokova i ocjeni tih razloga na osnovu kojih ugovorni organ ima pravo obračunati kaznu u slučaju neopravdanog kašnjenja u realizaciji ugovora.

- Projekat: Izgradnja servisne saobraćajnice od priključka za firmu Bosanka do priključka na saobraćajnicu Vlakovo I faza

Općina je provela proceduru javne nabavke i s odabranim izvođačem radova „MGMH“ d.o.o Sarajevo 19. 10. 2020. godine zaključila Okvirni sporazum u vrijednosti od 443.048 KM, na period od jedne godine. Na osnovu Okvirnog sporazuma zaključeni su ugovori u iznosu od 402.768 KM, a ukupno je fakturisano 329.651 KM od čega u 2021. godini 242.626 KM.

Prema prezentiranoj dokumentaciji radovi su započeli u novembru 2020. godine, a u toku realizacije ugovora došlo je do odstupanja u projektu. Izvođač radova je u aprilu 2021. godine sačinio ponudu-predmjer radova za nepredviđene radove u iznosu od 40.171 KM i za višak količina ugovorenih radova po ugovoru (51.451 KM), na koje je saglasnost dao koordinator za praćenje projekta ispred općinske Službe za razvoj, komunalne poslove i puteve i Komisija za prihvatanje ponuda za nepredviđene i naknadne radove. Međutim na ponudi-predmjeru radova nema prijemnog pečata ugovornog organa. Koordinator nije imenovan pisanim aktom, a komisija je imenovana rješenjem načelnika od 2011. godine kojim nije definisan mandat komisije. Napominjemo, i da internim aktom Općine nije definisan način praćenja i realizacije ugovora i da će komisija odobravati izmjene ugovorenih odredbi a ugovorom je utvrđeno da se svako odstupanje od ugovora odobrava pisanim putem od naručioca posla.

Prezentirana je Informacija od 27. 8. 2021. godine, koju je koordinator projekta uputio načelniku i upoznao ga s nepredviđenim radovima i predložio zaključivanje ugovora za nepredviđene radove i višak radova. Međutim, prema izvodima iz građevinskog dnevnika nepredviđeni radovi vršeni su u decembru 2020. godine i januaru 2021. godine, što upućuje na zaključak da je zaključivanje ugovora zatraženo retroaktivno za već izvršene radove. Ugovor za nepredviđene i višak radova nije zaključen i faktura izvođača nije zaprimljena. S obzirom na to da je saglasnost na izmjene i dopune u odnosu na ugovor dao koordinator i komisija za prihvatanje ponuda za nepredviđene i naknadne radove, **nisu ispoštovane odredbe ugovora kojim je definisano da svako odstupanje od projekta odobrava se pisanim putem od naručioca.**

- Projekat: Sanacija i rekonstrukcija vrtića Lužani sa glavnom kuhinjom

Ugovor za izvođenje radova zaključen je sa „Unigradnja“ u 2020. godini u iznosu od 1.041.300 KM, od čega je u 2021. godine realizovano 198.632 KM ili 19%. Za finansiranje projekta Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona je u ranijim godinama, 2018. i 2020. godine, na osnovu Sporazuma i izmjene sporazuma o realizaciji izrade projekta i rekonstrukcije vrtića Lužani doznačilo sredstva Općini u ukupnom iznosu od 1.600.000 KM.

Sporazumom je definisano da će Zavod za izgradnju Kantona pripremiti tendersku dokumentaciju i projektni zadatak, provesti proceduru javne nabavke za izradu Glavnog projekta i vršiti nadzor nad realizacijom ugovora, a da će Općina provesti proceduru javne nabavke za izbor najpovoljnijeg dobavljača za izvođenje radova. Potpisnici ugovora za izvođenje radova, na osnovu Sporazuma su Ministarstvo, Zavod za izgradnju Kantona, JU Djeca Sarajeva i Općina.

Sporazumom nije definisan način primopredaje izvedenih radova i evidentiranje izvršenih radova u knjigovodstvenim evidencijama. Zavod je u 2019. godini zaključio ugovor sa „IG“ d.o.o. Banja Luka za izradu Glavnog projekta i sa „Radis“ d.o.o. Istočno Sarajevo za reviziju projekta u maju 2019. godine.

Općina je nakon provedenog otvorenog postupka za izvođenje radova sa dobavljačem „Unigradnja“ d.d. Sarajevo zaključila ugovor u maju 2020. godine, a supotpisnici su ugovor zaključivali u različitim vremenskim periodima, od maja do polovine novembra 2020. godine.

Ugovoren rok za izvođenje radova je 6 mjeseci od uvođenja u posao. Izvođač radova uveden je u posao 14. 1. 2021. godine. Prema prezentiranoj dokumentaciji u februaru 2021. godine izvođač je dostavio primjedbe na projektnu dokumentaciju i ukazao na uočene propuste na dostavljenu ugovornu i projektno-tehničku dokumentaciju, te je traženo da se sačine izmjene i otklone problemi radi izvođenja radova u skladu s dinamikom.

Zavod u svojstvu nadzornog organa uputio je primjedbe i urgencije prema projektantu i „IG“ d.o.o. Banja Luka na Elaborat sanacije konstrukcije vrtića i tražio da se sačine izmjene i revizija izmjena u Glavnom projektu.

Izvođač radova obustavio je radove u maju 2021. godine, do okončanja izmjene Glavnog projekta. Iako su od Zavoda i Općine poduzete određene aktivnosti još uvijek nisu finalizirane aktivnosti na izmjeni projektnе dokumentacije. Prema Izvještaju o angažmanu Zavoda na projektu od 24. 6. 2021. godine problem u izvođenju radova sanacije i rekonstrukcije vrtića nastali su zbog propusta u projektnoj dokumentaciji kao i reviziji projekta. Navedeno je imalo za posljedicu da su radovi obustavljeni i da je realizacija projekta svega 19% u odnosu na plan. Do okončanja revizije nisu izvršene izmjene projektne dokumentacije, a prema dopisu Zavoda od 6. 1. 2022. godine izvršena je dopuna Glavnog projekta koja je trenutno u fazi revizije i navedeno je da će se kompletirati nakon svih dodatnih ispitivanja konstrukcije objekta.

Općina je u ranijim godinama izvršila značajna ulaganja u vodovodni sistem Rakovica. Istočemo da je Odlukom Općinskog vijeća od 30. 10. 2014. godine o prenosu prava upravljanja i korištenja vodnih objekata za vodosnabdijevanje u okviru javnog vodovodnog sistema Rakovica, utvrđeno da se pravo na upravljanje i korištenje na vodnim objektima vodovodnog sistema Rakovica prenosi na KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: preduzeće), u cilju održavanja i korištenja, u skladu s njihovom namjenom. Odlukom je utvrđeno da će se izvršiti predaja relevantne investiciono-tehničke dokumentacije preduzeću i da će se zaključiti Sporazum o prenosu prava upravljanja i korištenju. **Iako su poduzete određene aktivnosti, još uvijek nije zaključen Sporazum kojim bi se izvršio prenos prava korištenja i održavanja vodnih objekata javnog vodovodnog sistema u Rakovici.**

U okviru kapitalnih transfera značajan dio planiranih i iskazanih rashoda i izdataka ne predstavlja nepovratna davanja, već kapitalna ulaganja i uvećanje vrijednosti stalnih sredstava, zbog čega ovi izdaci nisu planirani i iskazani na propisanim pozicijama u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, za šta smo dali preporuku u tački 5. Izvještaja. Navedeno ima za posljedicu da su u finansijskim izvještajima više iskazani kapitalni transferi u iznosu najmanje od 1.264.772 KM, a manje kapitalni izdaci za rekonstrukciju i asfaltiranje cesta, za koje nije vršeno uvećanje vrijednosti stalnih sredstava. Zbog toga finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka u finansijskim izvještajima, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Dio izdataka u iznosu od 251.369 KM nije evidentiran u trenutku nastanka obaveze, što nije u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja propisanog Zakonom u budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Za realizaciju dijela projekata, od kojih je značajan dio iz ranijih godina, učesnici nisu osigurali sve preduslove za realizaciju ugovora i projekata u ugovorenim rokovima zbog nedostataka u projektnoj dokumentaciji, na šta Općina u pojedinim slučajevima nije mogla uticati (projekat izgradnje fekalne kanalizacione mreže u ulici Bojnička Azići, projekat rekonstrukcije i sanacije vrtića Lužani) i neriješenih imovinsko-pravnih odnosa. Od vrijednosti zaključenih ugovora u iznosu od 3.351.302 KM, realizirano je ukupno 2.119.474 KM ili 63%, od čega je u 2021. godini iskazano 1.507.242 KM.

Revizijom smo utvrdili da su za praćenje realizacije projekata određeni koordinatori iz Službe za razvoj, komunalne poslove i puteve, a u slučaju odstupanja od rokova, te pojave nepredviđenih radova, uzimao se u obzir rad nadzornog organa, bez pisanih odobrenja ugovornog organa, kao naručioca predmeta ugovora. Ugovorima nije utvrđen datum uvođenja izvođača u posao od dana zaključivanja ugovora, a u pojedinim slučajevima izvođač je uveden po isteku i do pet mjeseci po zaključivanju ugovora.

S obzirom na navedeno, kao i nizak stepen realizacije projekata, nisu osigurani uslovi kako bi se projekti realizovali u godini kada su planirana sredstava i efikasno, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima FBiH.

Preporuke:

- *rashode i izdatke evidentirati po načelu modificiranog nastanka događaja u trenutku nastanka obaveze i u pripadajućem obračunskom periodu, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *prije zaključivanja ugovora o izvođenju radova rješiti imovinskopravne odnose i osigurati sve neophodne uslove za početak realizacije ugovora kako bi se okončali u godini kada su planirana sredstva i s ciljem efikasnog korištenja javnih sredstava;*
- *ugovorima o izvođenju radova utvrditi datum uvođenja izvođača u posao od dana zaključivanja ugovora i osigurati da se prilikom realizacije, u slučaju izmjena u ugovorenim rokovima, pisanim aktom osigura saglasnost ugovornog organa;*
- *nastaviti aktivnosti na rješavanju prenosa prava na korištenje i upravljanje vodovodnog sistema Rakovica javnom preduzeću nadležnom za vodosnabdijevanje s ciljem evidentiranja ove imovine i regulisanja dalnjih ulaganja u ovaj sistem.*

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 618.113 KM, od čega se na nabavku zemljišta odnosi 377.900 KM i nabavku stalnih sredstava u obliku prava 189.381 KM. Najveći dio odnosi se na rješavanje imovinskopravnih odnosa (eksproprijacija zemljišta), na osnovu Zakona o eksproprijaciji. S obzirom na to da Općina nije knjigovodstveno evidentirala vrijednost lokalnih cesta koje su joj date u nadležnost, kapitalne izdatke za sanaciju i rekonstrukciju cesta planirala je i iskazivala na poziciji kapitalnih transfera, a ne kao povećanje vrijednosti sredstava, što je opisano u tačkama 6.1.2.4 i 6.2.2 Izvještaja.

6.1.3 Finansijski rezultat

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta Općine za 2021. godinu, iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune budžeta za 2021. godinu ³³	Ostvareno u 2021. godini	Ostvareno u 2020. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	26.602.322	26.615.451	24.913.546	100
I.1.	Prihodi od poreza	14.134.176	16.163.973	12.023.605	114
I.2.	Neporezni prihodi	8.264.807	7.797.033	9.587.002	94
I.3.	Primljeni transferi i donacije	4.203.339	2.654.445	3.300.899	63
II	RASHODI	35.849.743	23.371.688	30.413.419	65
II.1.	Tekući rashodi	11.167.539	9.781.160	10.393.867	87
II.2.	Tekući grantovi	9.784.865	7.955.701	7.953.345	81
II.3.	Kapitalni grantovi	14.797.339	5.634.827	12.066.207	38
II.4.	Tekuća budžetska rezerva	100.000	0	0	0

³³ U obrazac Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta u kolone koje se odnose na planirane pozicije uneseni su podaci Budžeta (zvanično usvojenog za 2021. godinu) sa uključenim odlukama o unosu donacija i namjenskih prihoda u Budžet u iznosu od 130.000 KM, koje su postale dio Budžeta.

III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	(9.247.421)	3.243.763	(5.499.873)	-35
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV 2 – IV 1)	3.845.258	618.113	626.630	16
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	2.040	0
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	3.845.258	618.113	628.670	16
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(13.092.679)	2.625.650	(6.128.543)	-20
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1 – VI 2)	0	0	0	0
VI.1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1 – VII 2)	0	0	0	0
VII.1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(13.092.679)³⁴	2.625.650	(6.128.543)	-20

Podaci iz bilansa stanja – neraspoređeni višak prihoda nad rashodima:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	15.703.137	13.092.677
--	-------------------	-------------------

U revidiranoj godini iskazan je suficit u iznosu od 3.243.763 KM, budući da su prihodi ostvareni u iznosu od 26.615.451 KM, a rashodi 23.371.668 KM. Iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 2.625.650 KM, jer su ukupno prihodi i primici iznosiли 26.615.451 KM, a rashodi i izdaci 23.989.801 KM.

Utvrđili smo da su rashodi 2020. godine u iznosu od 251.369 KM iskazani u tekućoj godini, čime nije ispoštovan princip modificiranog nastanka događaja u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, zbog čega je finansijski rezultat tekućeg perioda potcijenjen za ovaj iznos (tačka 6.1.2.4. Izvještaja).

U Bilansu stanja na datum bilansa iskazan je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (akumulirani suficit) u iznosu od 15.703.137 KM. U odnosu na prethodnu godinu akumulirani suficit veći je za 2.619.460 KM, što je više za 15.190 KM u odnosu na finansijski rezultat tekuće godine zbog provedenih knjiženja na teret finansijskog rezultata, koja se odnose na troškove povrata u periodu privremenog finansiranja.

Općina je u ranijem periodu neutrošena namjenska sredstva za realizaciju projekata i namjenska sredstva za koja su otvoreni podračuni (naknade za spašavanje i zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, naknade za skloništa) priznavala kao prihod perioda u kojima su primljeni, i nije neutrošeni dio sredstava knjigovodstveno prenosila na kratkoročna vremenska razgraničenja, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. U 2021. godini razgraničen je dio primljenih a neutrošenih sredstava od drugih nivoa vlasti (447.755 KM), s tim da nije izvršeno preknjižavanje neutrošenih namjenskih sredstava po osnovu naknada za spašavanje i zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, naknade za skloništa i sredstva za eksproprijaciju. **Zbog toga finansijski rezultati tekuće i ranijih godina nisu tačno iskazani i precijenjen je iskazani neraspoređeni višak prihoda nad rashodima, a potcijenjeni su kratkoročno razgraničeni prihodi.**

Ne možemo potvrditi iskazani neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u Bilansu stanja, budući da su na toj poziciji iskazani neutrošeni namjenski prihodi i primici u iznosu od najmanje 3.508.283 KM, za koliko su manje iskazana kratkoročna vremenska razgraničenja (tačka 6.2.3 Izvještaja), što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- izvršiti analizu iskazanog neraspoređenog viška prihoda nad rashodima i izvršiti preknjižavanje priznatih a neutrošenih namjenskih prihoda na poziciju kratkoročnih razgraničenja, s ciljem tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.

³⁴ U koloni planirano u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu iskazan je ukupan negativan finansijski rezultat u iznosu od 13.092.678 KM, s obzirom na to da je Budžetom za 2021. godinu planiran višak prihoda nad rashodima iz ranijih godina.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 18.183.214 KM od čega se 18.161.189 KM odnosi na stanje sredstava na transakcijskom računu i pet namjenskih podračuna koji su u okviru Jedinstvenog računa trezora (u daljem tekstu: JRT) i na sredstva blagajne 22.025 KM. Putem glavnog transakcijskog računa vrši se platni promet Općine, a namjenski podračuni otvoreni su za sredstva od naknada za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća, izgradnju i održavanje skloništa, za sredstva od eksproprijacije, račun za donacije i račun za izdvojena novčana sredstva rezervi. Najznačajniji dio sredstava odnosi se na stanje na glavnom transakcijskom računu otvorenom kod UniCredit bank d.d. (15.323.265 KM), na podračunu za sredstva od naknada za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća (1.730.204 KM) i podračunu za izgradnju i održavanje skloništa (817.460 KM).

Utvrđili smo da su pored gore navedenih računa u ranijem periodu otvorena dva računa Općine za Službu za boračka pitanja i Službu za rad, socijalna pitanja, zdravstvo, izbjeglice i raseljena lica koja nisu u okviru Glavne knjige trezora i JRT i nisu donesene procedure za njihovo evidentiranje. Putem ovih računa vrše se uplate od resornih kantonalnih ministarstva i isplate korisnicima za naknade u skladu sa propisima iz oblasti boračke populacije (naknade troškova dženaza-sahrana, naknada za tuđu njegu nosiocima najviših ratnih priznanja, osnovno obezbjeđenje) i za oblast socijalnih pitanja (porezi i doprinosi na naknade umjesto plaće ženama za vrijeme odsustva sa posla radi trudnoće, porođaja i njegе djeteta, zdravstvena zaštita djece do 15 godina i starije maloljetnike do 18 godina života, zdravstvena zaštita za raseljena lica, zdravstvena zaštita –osiguranje osoba starijih od 65 godina). Općina uvodi korisnike u pravo, a sredstva osiguravaju resorna kantonalna ministarstva. Stanje ovih sredstava na datum bilansa iznosi 68.991 KM.

S obzirom na to da su ovi računi izvan JRT-a i da nije uspostavljena evidencija u okviru Glavne knjige, nije postupljeno u skladu s članom 15. Zakona o trezoru FBiH, kojim je definisano da Služba za finansije upravlja svim transakcijama općinskog budžeta putem sistema Glavne knjige trezora koji obuhvata sve prihode i primitke, rashode i izdatke, izvršene nabavke, obaveze i izmjene aktive, pasive i promjene izvora sredstava.

Preporuka:

- *u Jedinstveni račun trezora uključiti sve bankovne račune preko kojih se obavljuju novčane transakcije, a poslovne promjene koje se na njih odnose knjigovodstveno evidentirati u okviru Glavne knjige trezora, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.*

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 4.448.116 KM, a odnose se na ostala potraživanja (2.976.577 KM), sumnjiva i sporna potraživanja (1.271.964 KM) i unaprijed plaćenu robu i usluge – avansi (164.653 KM).

Ostala potraživanja u najvećem dijelu odnose se na potraživanja od Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo (1.962.360 KM) i potraživanja od „Mezna“ d.o.o. Sarajevo (280.611 KM).

Potraživanja od Ministarstva za boračka pitanja Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) odnose se na izdata rješenja za naknade uređenja građevinskog zemljišta i pogodnost gradskog građevinskog zemljišta – rente, za izgradnju i legalizaciju građevinskih objekata kojim se investitor oslobođa troškova naknade na teret Ministarstva u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima boraca – branitelja BiH³⁵,

³⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 18/21 – prečišćen tekst

Odlukom o legalizaciji građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera³⁶ i Instrukcijom Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo.³⁷

Visina naknade utvrđena je Odlukom o građevinskom zemljištu Općine i Odlukom o visini naknade za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta.

Općine sa područja Kantona su s Ministarstvom 2007. godine zaključile Protokole o dinamici isplate naknade za oslobođanje troškova naknade za rentu, troškova uređenja građevinskog zemljišta i za oslobođanje od plaćanja naknada u postupku legalizacije građevina izgrađenih bez odobrenja za pripadnike boračke populacije. Protokolima je definisano da će Ministarstvo obaveze za naknade plaćati hronološkim redom dostavljenih zahtjeva od strane općina i u skladu sa odobrenim budžetskim sredstvima, a u postupku legalizacije objekata u roku od pet godina od dana utvrđivanja obaveze odnosno dana izdavanja konačnog rješenja o naknadnom odobrenju za građenje. Pomoćna evidencija koju vodi nadležna Služba, ne sadrži strukturu po vrsti i ročnosti ovih potraživanja, niti je sa Ministarstvom izvršeno usklađivanje ovih potraživanja.

U okviru ostalih potraživanja evidentiran je i dio potraživanja za naknadu pogodnosti uređenja gradskog građevinskog zemljišta (renta) za koja je u 2020. godini odobreno obročno plaćanje. S investitorima su zaključeni ugovori³⁸, kojima su definisani iznosi i rokovi plaćanja, kao i da su korisnici u obavezi dostaviti mjenice kao instrument plaćanja, te ukoliko se ne plaća redovno obaveza cjelokupna dospijeva na plaćanje. Dio potraživanja po ovom osnovu je izmiren u ranijem periodu i dio u tekućoj godini. **Međutim, provedenim inspekcijskim nadzorom Službe za inspekcijski nadzor krajem 2020. godine uočene su nepravilnosti prilikom izdavanja urbanističkih saglasnosti i odobrenja za građenje. Nalogom inspekcije sporna rješenja poslata su na provjeru i preispitivanje nadležnoj općinskoj Službi za prostorno uređenje. Propusti pri izdavanju urbanističkih saglasnosti i odobrenja za građenje, odnose se na sljedeće: 1) dio izdatih rješenja odnosi se na gradnju u vodozaštitnoj zoni, 2) dio investitora nije imao svu potrebnu dokumentaciju, 3) za dio predmeta regulacionim planom nije predviđena gradnja i 4) za dio predmeta nisu pribavljena stručna mišljenja. Na osnovu Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo izdata rješenja o urbanističkim i građevinskim dozvolama u kojima su utvrđeni propusti rješenjima nadležne općinske službe proglašena su ništavnim.** Za dio predmeta u toku su žalbeni postupci kod Ministarstva za prostorno uređenje Kantona, u svojstvu drugostepenog organa. Dio žalbi je riješen, a za potvrđena rješenja Općine od strane Ministarstva pokrenut je upravni spor.

S obzirom na to da nisu okončane aktivnosti na preispitivanju izdatih dozvola i pokrenutih upravnih postupaka i sporova u vezi s navedenim predmetima, nije nastavljeno plaćanje u skladu sa odobrenim obročnim plaćanjem (potraživanja iskazana u iznosu ne manjem od 351.170 KM).

Dokumentacija u vezi sa navedenim predmetima proslijedena je Uredu za borbu protiv korupcije Kantona koji je u skladu sa svojim nadležnostima formirao predmete i proslijedio nadležnim organima na dalje postupanje.

Na poziciji ostalih potraživanja na potražnoj strani u početnom stanju iskazan je iznos od 200.000 KM³⁹, a odnosi se na sredstva doznačena Općini na osnovu Sporazuma koji su 11. 1. 2019. godine zaključili Medžlis Islamske zajednice Sarajevo (u daljem tekstu: Medžlis), Predstavništvo strane nevladine organizacije „Katar Alkhaira- Qatar Charity“ Katar (u daljem tekstu: Predstavništvo) i Općina.

Sporazumom je definisano da je Predstavništvo donijelo odluku o donaciji sredstava Medžlisu u iznosu od 200.000 KM u svrhu finansiranja naknade za dodijeljeno zemljište i druge naknade za izgradnju džamije u naselju Stup Ilijda u skladu s Regulacionim planom – Stup Nukleus i da će Predstavništvo sredstva uplatiti na račun Općine. Također utvrđeno je da je Općina, ukoliko po zahtjevu za dodjelu zemljišta ne odluci pozitivno, dužna uplaćena sredstva vratiti Predstavništvu. Prema Obavijesti Službe za imovinsko-pravne poslove, stambene, geodetske poslove i katastar od

³⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 6/06, 18/07, 18/08, 35/12 i 51/12

³⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 30/06 i 11/07

³⁸ Za fizičko lice odobreno je obročno plaćanje rješenjem u skladu sa Odlukom o građevinskom zemljištu

³⁹ Uplata sredstava izvršena 17. 1. 2019. godine

14. 1. 2020. godine u ovom predmetu nisu riješeni imovinskopravni odnosi, te je pokrenut postupak izmjene Rješenja o urbanističkoj saglasnosti.

Međutim, Rješenjem Službe za prostorno uređenje od 11. 10. 2021. godine odbijen je zahtev za izdavanje urbanističke saglasnosti za izgradnju vjerskog objekta Medžlisa kao neosnovan jer nije u skladu sa regulacionim planom. Nakon toga, Medžlis je ponio zahtjev za izmjenu regulacionog plana, koji nije okončan. S obzirom na to da se radi o uplati sredstava za definisanu namjenu, kao i da je utvrđena obaveza povrata sredstava, konstatujemo da ona imaju karakter primljenog avansa, te knjigovodstveno evidentiranje nije izvršeno na način propisan okvirom finansijskog izvještavanja, odnosno u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. **Navedeno ima za posljedicu da su ukupna potraživanja i obaveze iskazane manje za 200.000 KM.**

Sumniva i sporna potraživanja u najvećem dijelu odnose se na potraživanja od Bosna vodoprivredno društvo (90.934 KM), Kaliman Zijad (63.058 KM), Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo (57.059 KM), Hurem Jasmin (49.256 KM), Redžepović Enver (59.809 KM), Ramović d.o.o. Ali canlisoy (52.100 KM) i „Ildža vode“ d.o.o. Ildža (43.334 KM).

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se najvećim dijelom odnose na potraživanja iz ranijeg perioda, a odnose se na potraživanja po datim avansima, za zakup poslovnih prostorija, korištenje javnih površina, za naknade po osnovu dodijeljenog građevinskog zemljišta, naknada za pogodnost građevinskog zemljišta i za pogodnost korištenja građevinskog zemljišta u postupku legalizacije. Za odabrani uzorak sumnjivih i spornih potraživanja uvjerili smo se da su poduzete aktivnosti na naplati ovih potraživanja putem Općinskog pravobranilaštva, da su pokrenuti sudske procese i u najvećem dijelu donesena rješenja o izvršenju. U toku 2021. godine dio dužnika izmirio je svoje obaveze na osnovu Javnog poziva koji je objavila Općina u cilju izmirenja glavnog duga bez zateznih kamata u iznosu od 290.071 KM. Međutim, veći dio ovih potraživanja nije naplaćen, jer korisnici nemaju aktivnih sredstava na računima, niti imovine za naplatu potraživanja.

Preporuke:

- *usaglašavati s nadležnim ministarstvom stanje potraživanja po osnovu sufinsiranja naknada pripadnicima boračke populacije, redovno vršiti procjenu naplativosti potraživanja i nastaviti aktivnosti na njihovoj naplati, s ciljem zaštite imovine Općine;*
- *primljena novčana sredstava po Sporazumu zaključenim sa Medžlisom Islamske zajednice Sarajevo i Predstavništvom strane nevladine organizacije „Katar Alkhaira – Qatar Charity“ Katar preknjižiti na obaveze za primljene avanse, do okončanja predmetnog postupka.*

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu od 21.807.171 KM koja čine stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 21.599.287 KM (nabavne vrijednosti od 27.851.171 KM, ispravke vrijednosti od 6.251.884 KM) i vrijednosni papiri u iznosu od 207.884 KM. Strukturu stalnih sredstava čine: građevine (16.695.619 KM), zemljište i šume (5.930.444 KM), oprema (5.004.493 KM) i stalna sredstva u obliku prava (220.615 KM).

Vrijednost zemljišta i šuma nije realno iskazana, jer se nabavka zemljišta odnosno eksproprijacija zemljišta ranijih godina nije evidentirala na ovoj poziciji kao povećanje stalnih sredstava, već se evidentirala na poziciji kapitalnih transfera. U 2020. godini na poziciji kapitalnih transfera iskazan je iznos najmanje od 570.930 KM na osnovu rješenja i sporazuma o eksproprijaciji. **Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i ima uticaja na manje iskazanu vrijednost zemljišta u knjigovodstvenim evidencijama Općine.**

U okviru građevina iskazana je vrijednost zgrada (16.420.889 KM) i stambenih objekata (274.730 KM). Za odabrani uzorak zgrada i objekata prezentirani su zemljišno-knjižni izvadci da je Općina u posjedu ili vlasnik tih objekata.

U okviru stambenih objekata iskazana je vrijednost pet stanova koje je Općina evidentirala u ranijem periodu i za koje je Uprava za stambena pitanja Kantona Sarajevo donijela rješenja o vraćanju stanova na raspolaganje Općini. Naime, Općina je u ranijem periodu u skladu sa Zakonom o vraćanju,

dodjeli i prodaji stanova podnijela zahtjev Upravi za stambena pitanja Kantona Sarajevo za vraćanje stanova na raspolaganje, a odnosi se na stanove za koje nije podnesen zahtjev za povrat od nosioca stanarskog prava, koji nisu imali zakonske nasljednike ili nisu otkupljeni u postupku privatizacije. Prema evidenciji Službe za imovinsko-pravne, stambene, geodetske poslove i katastar nekretnina broj ovih stanova je 40 (od kojih je pet knjigovodstveno evidentirano, a koriste se za smještaj lica koja su u stanju socijalne potrebe ili su zapečaćeni), a pored toga vodi se 16 stanova koji su devastirani i izgorjeli. Za preostale stanove koji se vode u evidenciji nadležne službe (35) utvrdili smo da je dio stanova vraćen Općini rješenjima Uprave za stambena pitanja (dio stanova je dat na korištenje licima u stanju socijalne potrebe po rješenjima iz ranijeg perioda koji nisu produženi nakon isteka perioda važenja rješenja, a dio je zapečaćen). U pojedinim slučajevima odbijen je zahtjev Općine za povrat stana, dok se za dio stanova vodi sudski postupak za iseljenje i vraćanje stanova na raspolaganje Općini, koji nisu okončani. **Prema navedenom, još uvijek nije riješen status ovih stanova, a Općina nije poduzela sve aktivnosti kako bi na osnovu stvarnog stanja i statusa ovih stanova izvršila knjigovodstveno evidentiranje stanova na odgovarajućim pozicijama. Također, nije utvrđena procedura kojom se definiše način dodjele i korištenja ovih stanova, zbog čega ne možemo potvrditi da je uspostavljena adekvatna kontrola nad njihovim korištenjem.**

Oprema se u značajnom dijelu odnosi na motorna vozila (1.636.594 KM) i kompjutersku opremu (1.201.425 KM). U okviru vozila iskazana je vrijednost motornih vozila i radnih mašina - mehanizacije (kiper, rovokopač, rovokopač utovarivač, sanitetsko vozilo, teretno vozilo sa hidrauličnom platformom i vatrogasno vozilo).

Uredbom o organizovanju službi zaštite i spašavanja na području Općine Ilijadža⁴⁰ definisana su pravna lica i udruženja u kojima se organizuju službe zaštite i spašavanja koja će djelovati na području Općine, zadaci tih službi i druga pitanja od značaja za organizaciju rada tih službi⁴¹. Sa službama su zaključeni ugovori o međusobnim pravima i obavezama, kojima je između ostalog definisano da službe trebaju utvrditi ličnu i materijalnu formaciju u cilju efikasnog, kvalitetnog i potpunog vršenja poslova zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti, te biti na raspolaganju Općini u slučaju prirodne nesreće, kao i da se Služba civilne zaštite Općine obavezuje da će planirati finansijska sredstva radi nabavke sredstava i opreme koja nedostaje, a koja je neophodna da bi službe mogle efikasno i potpuno vršiti sve poslove zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti.

Općina je na osnovu ugovora iz ranijeg perioda dala na korištenje šest vozila subjektima službe za zaštitu i spašavanje i to: 1) JP „Ilijadža“ d.o.o. Ilijadža tri vozila (kiper, rovokopač i teretno vozilo s hidrauličnom platformom); 2) „Bosman“ d.o.o Sarajevo rovokopač utovarivač; 3) JU Dom zdravlja Kantona- organizaciona jedinica Ilijadža sanitetsko vozilo i 4) Vatrogasnom društvu vatrogasno vozilo. Ugovorima je definisano da korisnici mogu koristiti motorna vozila za svoje potrebe i da u tom slučaju snose troškove održavanja, dok Općina plaća registraciju i troškove u slučaju korištenja za njene potrebe, odnosno u slučaju prirodne nesreće. Utvrdili smo da je ugovor o davanju vozila na korištenje JU Dom zdravlja istekao 2012. godine, a ugovor sa Vatrogasnim društvom istekao 2020. godine, i da nisu produženi. U februaru 2022. godine je na prijedlog načelnika izvršen povrat vozila- mehanizacije od pravnog lica „Bosman“ d.o.o. Sarajevo, a vozilo je ustupljeno JP „Ilijadža“ d.o.o. Ilijadža, koje je Općina osnovala za obavljanje komunalnih i drugih djelatnosti od javnog interesa Općine.

Nabavka zemljišta ranijih godina nije se evidentirala kao povećanje stalnih sredstava u iznosu najmanje od 570.930 KM, već na poziciji kapitalnih transfera, zbog čega nije realno iskazana vrijednost zemljišta u knjigovodstvenim evidencijama Općine.

⁴⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 7/08, 15/11, 14/12, 14/13 i 46/16

⁴¹ Službe zaštite i spašavanja organizuju se u sljedećim pravnim licima i udruženjima građana: 1) za medicinsku pomoć (pri JU Dom zdravlja Sarajevo), 2) za zaštitu od požara (udruženje „Kenan Slinić“ Ilijadža), 3) za zaštitu i spašavanje sa visina i nepristupačnih terena (Gorska služba spašavanja i strelnički klub „Ilijadža“), 4) za pružanje prve pomoći i snabdijevanje (logistiku) (Crveni križ Općine), 5) spašavanje sa visina i nepristupačnih terena (odredu izviđača „Igman 92“), 6) za zaštitu i spašavanje iz ruševina (građevinska firma „Bosman“ d.o.o. Sarajevo i građevinska firma „Mevludin – comerc“ d.o.o. Sarajevo).

Općina nije evidentirala lokalne ceste i infrastrukturu lokalnih cesta za čije upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu je nadležna u skladu sa Zakonom o cestama FBiH.⁴² Ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju lokalnih cesta u tekućoj i ranijim godinama planiraju se i knjigovodstveno evidentiraju na poziciji kapitalnih transfera, a ne kao povećanje vrijednosti stalnih sredstava, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a efekte na finansijske izvještaje nismo mogli utvrditi.

Preporuke:

- riješiti i utvrditi status stanova i u skladu s konstatovanim knjigovodstveno evidentirati njihovu vrijednost na odgovarajućim pozicijama, te pokrenuti aktivnosti prema Općinskom vijeću na donošenju akta o načinu raspolaganja i korištenja stambenog fonda Općine s ciljem kontrole nad raspolaganjem ovim stanovima;
- knjigovodstveno evidentirati ranija ulaganja u zemljište i cestovnu i drugu infrastrukturu iz nadležnosti Općine s ciljem realnog iskazivanja stalnih sredstava u finansijskim izvještajima.

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 7.046.265 KM od čega su kratkoročne obaveze 2.504.839 KM, a kratkoročna razgraničenja 4.541.083 KM.

Kratkoročne obaveze se najvećim dijelom odnose na tekuće obaveze prema pravnim licima - dobavljačima (1.060.131 KM), obaveze prema fizičkim licima (586.736 KM) i ostale obaveze (857.688 KM). S dobavljačima je u najvećem dijelu izvršeno usaglašavanje stanja obaveza putem izvoda otvorenih stavki, a ostale obaveze se odnose na obaveze po tekućim transferima.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na knjigovodstveno evidentiranje potraživanja od kupaca (4.093.308 KM) i razgraničene (neutrošene) namjenske prihode (447.775 KM).

Razgraničeni prihodi za namjenska sredstva odnose se na neutrošeni dio sredstava (transfera) za posebne namjene, a koja su primljena od drugih nivoa vlasti u 2021. godini. Najveći dio sredstava odnosi se na razgraničena sredstva primljena od FBiH u iznosu od 325.000 KM na osnovu Odluke Vlade FBiH od 16. 9. 2021. godine⁴³ i Ugovora o dodjeli potpore potpisano s Federalnim ministarstvom finansija 25. 10. 2021. godine s rokom za dostavu izvještaja o namjenskom utrošku sredstava do 31. 12. 2022. godine (100.000 KM na ime finansiranja projekta potisnog cjevovoda DN 200 mm od pumpne stanice Blažuj do rezervoara Crkvine; 100.000 KM za realizaciju projekta rekonstrukcije i iluminacije mosta na rijeci Željeznica kod kina Igman, te 125.000 KM jednokratna pomoć jedinicama lokalne samouprave). Iznos od 100.000 KM odnosi se na sredstva uplaćena od KJU za zaštićena prirodna područja za sufinansiranje realizacije projekta rehabilitacije ulice Stojčevac sa izgradnjom javne rasvjete na području Spomenika prirode „Vrelo Bosne“, Općina Ilidža. Preostali iznos od 22.775 KM odnosi se na sredstva od Ministarstva za ljudska prava i izbjegle BiH na ime rješavanja problema Roma u oblasti stambenog zbrinjavanja u BiH (projekat „Bolji uslovi za život porodice Braina“).

Kao što smo naveli u tački 6.1.3 Izvještaja Općina nije u ranijem periodu vršila prenos neutrošenih namjenskih sredstva na kratkoročno razgraničene prihode već ih je priznavala kao prihod te godine, **zbog čega su manje iskazana kratkoročna razgraničenja**.

Revizijom smo utvrdili da neutrošeni namjenski prihodi i primici u iznosu najmanje od 3.508.283 KM nisu preknjiženi na poziciju kratkoročnih razgraničenja. Navedeni iznos odnosi se na neutrošena sredstva po osnovu naknada za spašavanje i zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u iznosu do 1.193.578 KM (stanje novčanih sredstava na posebnom namjenskom računu na datum bilansa 1.730.204 KM umanjen za neizmirene obaveze u iznosu od 536.626 KM), sredstva od naknada za skloništa 816.046 KM i stanje na podračunu za eksproprijaciju 130.000 KM. Preostali iznos odnosi se na neutrošeni dio

⁴² "Sl. novine FBiH", br. 12/10, 16/10 – ispravka i 66/13- Zakonom je definisano da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu lokalnih cesta vrše nadležni općinski organi, kao i da općinski organi vode evidenciju (bazu podataka) cesta, objekata, saobraćajne signalizacije i opreme na cestama i katastra cestovnog zemljišnog pojasa.

⁴³ „Sl. novine FBiH“, br. 74/21

sredstava za realizaciju projekta rekonstrukcija vrtića Lužani u iznosu od 1.358.659 KM doznačenih od Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona u periodu 2018 -2020. godine i 10.000 KM za projekat sanacije krova po osnovu sredstava uplaćenih u 2019. godini od Ministarstva prostornog uređenja Kantona. **Ovi namjenski prihodi i primici priznati su kao prihod ranijih i tekuće godine, kada su novčana sredstva doznačena, i nije se vršio prenos neutrošenih sredstava na kratkoročna razgraničenja, što za poslјedicu ima da su prihodi i primici, kao i finansijski rezultati tih perioda precijenjeni, odnosno da je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2021. godine precijenjen najmanje za 3.508.283 KM.** Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne korisnike i trezor.

Preporuka:

- *neutrošene namjenske prihode iskazivati na vremenskim razgraničenjima, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.*

6.2.4 Izvori sredstava

U finansijskim izvještajima Općine na 31. 12. 2021. godine iskazani su izvori stalnih sredstava u iznosu od 34.159.308 KM, od čega se na izvore stalnih sredstava odnosi 21.599.385 KM, sredstva ostalih rezervi 100.549 KM i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima 15.703.137 KM. S obzirom na to da se u tekućoj godini i ranijim periodima neutrošeni namjenski prihodi (naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, naknada za spašavanje i dio namjenskih sredstava za realizaciju projekata) nisu prenosiли na kratkoročna razgraničenja, neraspoređeni višak prihoda nad rashodima precijenjen je najmanje za iznos priznatih, a neutrošenih prihoda (opisano u tački 6.1.3. Izvještaja).

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Odlukom načelnika od 14. 12. 2021. godine definisano je da će se izvršiti redovan popis sredstava i obaveza sa stanjem na dan 31. 12. 2021. godine i da će se imenovati komisije za provođenje popisa. Na osnovu Odluke od 28. 12. 2021. godine donesena su rješenja kojima su imenovane Centralna i pojedinačne popisne komisije. Pravilnik o popisu donesen je 20. 12. 2021. godine, dok u ranijem periodu Općina nije imala ovaj akt.

Vijeće je na prijedlog Službe za finansije donijelo Zaključak od 17. 2. 2022. godine kojim se usvaja Izvještaj Centralne popisne komisije za koordinaciju rada popisnih komisija za 2021. godinu. Zaključkom je definisano da se usvaja Izvještaj Komisije za popis osnovnih sredstava i sitnog inventara sa stanjem na dan 31. 12. 2021. godine uz izuzeće utvrđenih viškova i manjkova, te da se u roku od 30 dana utvrde razlozi nastanka viškova i manjkova, na način kako je propisano Uputstvom o obavljanju popisa i rada popisnih komisija. Usvojen je prijedlog da se nakon utvrđivanja stanja viškova i manjkova poduzmu sve radnje u cilju zaštite imovine Općine, kao i prijedlog nadležnih komisija za otpis osnovnih sredstava (prijedlog za rashod) i otpis obaveza i potraživanja.

U vezi sa obavljanjem godišnjeg popisa konstatovali smo sljedeće:

- komisija je izvršila naturalni popis stalnih sredstava prema inventurnim listama iz knjigovodstva, ali nije sačinila popisne liste. Za prijedlog za rashod navedena su sredstva po vrsti, nazivu i inventurni broj sredstava, ali bez iskazane vrijednosti. Komisija je pobrojala viškove i manjkove sredstava ali nisu utvrđili razloge istih i da li se radi o stvarnim viškovima i manjkovima. Zbog navedenog konstatujemo da na datum bilansa nije izvršeno uskladihanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava;
- komisija za popis stalnih sredstava nije izvršila popis zemljišta; nije izvršen popis stalnih sredstava koje je Općina dala na korištenje drugim licima (npr. vozila data na korištenje);
- za popis potraživanja komisija nije utvrdila strukturu potraživana i samo je za dio potraživanja utvrdila stanje i koje su aktivnosti poduzete za naplatu tih potraživanja.

Imajući u vidu da nije izvršen cijelovit popis, kao i da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sredstava, nije postupljeno u skladu s članovima 21. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članovima od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava, usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem i provesti potrebna knjigovodstvena evidentiranja, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 26.705.790 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 23.989.801 KM, te pozitivan novčani tok od 2.715.989 KM. Međutim, kao novčani primici iskazani su prihodi koji su priznati u tekućoj godini, a kao novčani izdaci iskazani su stvoreni rashodi i izdaci u tekućoj godini. S obzirom na to da prihodi nisu prevedeni na stvarne novčane primitke (naplate), a rashodi na stvarne novčane izdatke (isplate), konstatujemo da izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen u skladu s članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *prilikom sačinjavanja izvještaja o novčanim tokovima prihode prevesti na stvarne novčane primitke, a rashode na stvarne novčane izdatke, u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki Općine za 2021. godinu donesen je 28. 4. 2021. godine u vrijednosti od 13.696.355 KM⁴⁴, a u toku godine bilo je 13 izmjena i dopuna plana. Nakon izmjena i dopuna plana ukupno su planirane nabavke u iznosu od 13.882.402 KM od čega za nabavku roba 1.507.621 KM; usluga 1.480.319 KM, radova 10.488.208 KM i direktni sporazumi 406.254 KM. Na internet stranici Općine objavljen je Plan javnih nabavki čija je vrijednost veća od 50.000 KM u slučaju robe i usluga odnosno 80.000 KM za radove u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Prema prezentiranim podacima, u 2021. godini su nakon provedenih procedura javnih nabavki zaključeni ugovori za nabavku roba, usluga i radova u vrijednosti od 6.125.991 KM i to nakon provedenih 31 otvorenih postupaka (5.366.850 KM), 28 konkurenčkih zahtjeva za dostavu ponuda (393.597 KM), 179 direktnih sporazuma (314.771 KM) i tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja (50.071 KM). Značajan broj direktnih sporazuma iskazan je jer je u sistem vršen unos direktnih postupaka manje vrijednosti koji su realizirani na osnovu faktura i na osnovu odluka o nabavci po direktnom sporazumu.

Uzorkom smo obuhvatili provedene postupke javnih nabavki i zaključene ugovore u vrijednosti od 2.618.413 KM, od čega šest otvorenih postupaka (2.472.156 KM), dva konkurenčka zahtjeva (106.455 KM), jedan pregovarački (39.802 KM), a direktne sporazume smo testirali kroz reviziju rashoda i izdataka.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo sljedeće:

Otvoreni postupak javne nabavke za radove na **rekonstrukciji ulice Stupska** pokrenut je Odlukom načelnika od 10. 6. 2021. godine procijenjene vrijednosti od 280.800 KM. Tendersku dokumentaciju preuzela su 23 ponuđača, a u ostavljenom roku dostavljeno je 10 ponuda. Komisija za javne nabavke ocijenila je da sve ponude ispunjavaju formalno-pravne uslove i provedena je e-aukcija. Ugovor o izvođenju radova zaključen je sa „Mevludin commerce“ d.o.o. Sarajevo 6. 9. 2021. godine u vrijednosti od 204.750 KM a definisan je rok za izvođenje radova 30 dana od uvođenja u posao. Izvođač radova

⁴⁴ Iznosi u tekstu iskazani su s PDV-om

uveden je u posao 23. 9. 2021. godine. Međutim, radovi su 27. 9. 2021. godine privremeno obustavljeni zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa i okončanja postupka eksproprijacije na predmetnoj dionici i izmjешtanja električnih stubova, priključaka na saobraćajnici. Po ovom Ugovoru realizirano je 12.074 KM. Izvođač radova je 13. 1. 2022. godine podnio zahtjev za sporazumni raskid ugovora a kao razlog je naveo nedostatke koji su trebali biti otklonjeni, te da je zbog greške prilikom izrade elaborata eksproprijacije potrebno izraditi potporni zid za šta je potrebno provesti postupak javne nabavke što iziskuje vrijeme, te da je već izvršio preraspodjelu operative i mehanizacije na druge projekte i kako bi došlo do kašnjenja u izvođenju radova. Dana 14. 2. 2022. godine jednostrano je raskinut ovaj ugovor. **Navedeno ukazuje da je Općina pokrenula postupak nabavke i zaključila ugovor iako prethodno nije osigurala sve preduslove za njegovu realizaciju.**

U julu 2021. godine Ministarstvo saobraćaja, Direkcija za puteve Kantona (u daljem tekstu: Direkcija), Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša (u daljem tekstu: Ministarstvo), Kantonalna javne ustanove za zaštićena prirodna područja (u daljem tekstu: Ustanova) i Općina zaključili su Sporazum o međusobnim pravima i obavezama za sufinansiranje realizacije Projekata rehabilitacija ulice **Stočevac sa izgradnjom javne rasvjete, na području Spomenika prirode „Vrelo Bosne“.**

Vrijednost Sporazuma iznosi 790.000 KM, a utvrđeno je da projekat sufinansiraju Direkcija u iznosu od 340.000 KM, Ministarstvo (200.000 KM), Ustanova (100.000 KM) i Općina (150.000 KM), a zajedničku javnu nabavku provode Direkcija i Općina. Odlukom načelnika od 16. 8. 2021. godine pokrenut je postupak zajedničke javne nabavke za izvođenje radova **Rehabilitacije ulice Stočevac** (dionica od broja 29 do ulaza u Veliku Aleju i saobraćajnice u kompleksu Stojčevac). Ugovor sa izvođačem radova „Beton fresh“ d.o.o. zaključen je 17. 12. 2021. godine u vrijednosti od 742.950 KM, a ugovoren rok za izvođenje radova utvrđen je 45 dana od uvođenja u posao od strane naručioca. **Budući da je ugovor zaključen krajem godine nije bilo realizacije ugovora u revidiranoj godini.**

Prema naprijed navedenom, konstatujemo da za nabavku radova na rekonstrukciji ulice Stupska nisu obezbijeđeni svi neophodni uslovi za privremenu realizaciju ugovora, zbog čega je ugovor realiziran u iznosu od 12.074 KM ili 6%, a u konačnici je raskinut ugovor, čime nije postupljeno u skladu sa principima jedne godine i efikasnosti koji su definisani članom 4. Zakona o budžetima FBiH, a preporuka za oticanje nepravilnosti data je u tački 6.1.2.4. Izještaja.

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji iskazan je iznos od 631.242 KM od čega se na potencijalne obaveze i potraživanja Općine po osnovu sudske sporove odnosi 432.630 KM i na date mjenice od korisnika kojima je ugovorima odobreno plaćanje na rate naknade za pogodnost-renta iznos od 198.612 KM.

U 2021. godini Općinsko pravobranilaštvo je izvršilo procjenu vrijednosti sudske sporove koji predstavljaju potencijalne obaveze (418.770 KM) i potraživanja (13.860 KM) po osnovu podnesenih tužbi koje mogu imati uticaj na finansijske izještaje. Najznačajniji je vanparnični postupak koji je pokrenuo Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo protiv Općine radi naknade za eksproprijirane nekretnine, u vrijednosti spora 372.000 KM.

9. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima u 2021. godini u radu Pravobranilaštva evidentirano je ukupno 1.758 predmeta, od kojih je 478 parničnih predmeta, 378 izvršnih predmeta, 195 upravnih predmeta, 174 mišljenja, 13 vanparničnih predmeta i 520 ostalih. Ukupna vrijednosti potraživanja od Općine po podnesenim tužbama je 14.174.552 KM, a potraživanja po tužbama i rješenjima o izvršenju 1.726.024 KM, od čega se dio odnosi na potraživanja koja su iskazana u okviru sumnjivih i spornih potraživanja.

Na osnovu Odluka Općinskog suda Sarajevo Općina je izgubila sudske sporove i isplatila 99.393 KM, a naplatila potraživanja u iznosu od 581.456 KM.

U parničnim postupcima predmeti u kojima je Općina tužitelj najveći dio se odnosi na postupke za tužbe po osnovu duga za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, zakup javne površine, pogodnost za korištenje gradskog građevinskog zemljišta, sticanje bez osnova, dug po osnovu neplaćanja računa, prijava poreznih potraživanja u postupku likvidacije i stečaja.

Tužbe koje se vode protiv Općine odnose se na utvrđivanje vlasništva, naknade materijalne štete i naknade štete zbog ujeda pasa. Značajnije tužbe pokrenute protiv Općine odnose se na tužbu Majde Hot radi naknade materijalne štete i izgubljene koristi radi poništenja rješenja o odobrenju građenja (vrijednost tužbenog zahtjeva 6.505.551 KM) i tužba od „Sarajevska pivara“ d.d. Sarajevo (vrijednost tužbenog zahtjeva 5.000.000 KM) za naknadu materijalne štete zbog srušenog objekta Hotel Topola.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Općina je 18. 7. 2022. godine dostavila komentar na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U komentaru su data obrazloženja koja se odnose na: primjenu načela modificiranog nastanka događaja pri priznavanju rashoda i izdataka, iskazivanje neutrošenih namjenskih prihoda na vremenskim razgraničenjima, raspodjelu transfera za sport i boračka udruženja, planiranje i evidentiranje izdataka za tekuće održavanje cesta, knjigovodstveno evidentiranje nabavke zemljišta u postupku eksproprijacije, pomoćnu evidenciju rješenja i ugovora o obročnom plaćanju naknade za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta, rješavanje statusa stanova i sistem internih kontrola. U komentaru nisu prezentirane nove činjenice i dokumentacija koja bi imala uticaja na izmjenu nalaza.

Obrazloženje koje se odnosi na period priznavanja fakture po projektu izgradnje rezervoara nismo prihvatili budući da su predmetni radovi izvedeni u 2020. godini, kada je i izdata privremena situacija. Zakonom o budžetima u FBiH definisano je da se rashodi i izdaci priznaju u periodu na koji se odnose, bez obzira na plaćanje, prema računovodstvenom načelu modificiranog događaja.

U vezi sa neevidentiranjem neutrošenih namjenskih sredstava od naknada za zaštitu i spašavanje i skloništa na poziciji vremenskih razgraničenja navedeno je da su ova sredstva korištena isključivo za namjene utvrđene propisima koji ih uređuju, te da su neutrošena novčana sredstva po ovom osnovu izdvojena na posebnim namjenskim računima. Preporuka koja je data u Izvještaju odnosi se na način knjigovodstvenog evidentiranja ovih sredstava, zbog čega ovo obrazloženje nema uticaja na izmjenu nalaza i date preporuke.

Za raspodjelu transfera za sport, navedeno je da je komisija konstatovala da postojeći kriteriji nisu adekvatni za kvalitetnu ocjenu prijava i da ih je potrebno izmijeniti, zbog čega su u javnom pozivu za raspodjelu ovih sredstava tražili dodatnu dokumentaciju, što smo i naveli u Izvještaju, te je iz istog razloga u 2022. godini donesena i nova odluka o kriterijima raspodjele transfera za boračka udruženja.

Data su i dodatna obrazloženja u vezi s knjigovodstvenim evidentiranjem izdataka za tekuće održavanje cesta, kao i za evidentiranje izdataka po osnovu eksproprijacije zemljišta koje je Općina već u 2021. godini evidentirala u okviru kapitalnih izdataka i stalnih sredstava.

Općina je navela da je poduzela aktivnosti na uspostavljanju pomoćne evidencije rješenja i ugovora o obročnom plaćanju naknade za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta, te da će u narednom periodu poduzeti aktivnosti na uspostavi sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, rješavanju statusa stanova i uspostavi registra imovine Općine.

Koordinatorica rada u Sektoru za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina

Amela Mulahalilović

Tim za reviziju

Vildana Hadžović – voditeljica tima

Seida Isaković – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu						
Naziv institucije: Općina Ilijadža						
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)	
		U tekućoj godini	U prethodn oj godini			
1	2	3	4	5	6	
I PRIHODI (od 1 do 16)	26.602.322	26.615.451	24.911.506	13.128	100	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	14.134.176	16.163.973	12.023.605	2.029.797	114	
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	1.022	1.045	3.368	23	102	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	1.022	1.045	3.368	23	102	
Porezi na dobit preduzeća	0	0	0	0	0	
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0	
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0	
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	0	
4. Porez na imovinu	6.668.000	7.120.303	4.699.376	452.303	107	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	0	
6. Porez na dohodak	349.100	381.407	332.933	32.307	109	
7. Prihodi od indirektnih poreza	7.114.504	8.660.727	6.986.949	1.546.222	122	
8. Ostali porezi	1.550	491	979	-1.059	32	
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	8.264.807	7.797.033	9.587.002	-467.774	94	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	669.289	627.331	695.922	-41.958	94	
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	650.200	609.581	675.270	-40.619	94	
Ostali prihodi od imovine	19.089	17.750	20.652	-1.339	93	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0	
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0	
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0	
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	0	
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	7.593.018	7.168.402	8.889.780	-424.616	94	
Administrativne takse	0	0	0	0	0	
Sudske takse	0	0	0	0	0	
Komunalne naknade i takse	1.200.000	1.047.390	1.453.157	-152.610	87	
Ostale budžetske naknade i takse	4.330.436	3.949.781	5.745.521	-380.655	91	
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	1.695.000	1.775.027	1.624.803	80.027	105	
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	40.000	40.886	29.973	886	102	
Neplanirane uplate – prihodi	327.582	355.318	36.326	27.736	108	
Novčane kazne	1.500	1.300	1.300	-200	87	
Drugi tekući prihodi	1.000	0	0	-1.000	0	
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	4.203.339	2.654.445	3.300.899	-1.548.895	63	
11. Primljeni tekući transferi odиноstranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0	
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	235.500	144.821	3.300.899	-90.679	61	
13. Primljeni kapitalni transferi odиноstranih vlada	0	0	0	0	0	
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	3.887.839	2.449.624	0	-1.438.216	63	
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	20.000	0	0	-20.000	0	
16. Donacije	60.000	60.000	0	0	100	

	II RASHODI (od 1 do 7)	35.849.742	23.371.688	30.413.419	-12.478.054	65
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	7.392.804	7.087.985	7.473.668	-304.819	96
	Bruto plaće i naknade plaća	6.330.804	6.193.293	6.639.748	-137.511	98
	Naknade troškova zaposlenih	1.062.000	894.692	833.920	-167.308	84
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	664.870	651.737	698.679	-13.133	98
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	3.109.865	2.041.438	2.221.520	-1.068.427	66
	Putni troškovi	36.500	2.364	3.883	-34.136	7
	Izdaci za energiju	211.000	183.212	160.854	-27.788	87
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	333.000	262.273	256.188	-70.727	79
	Nabavka materijala i sitnog inventara	196.000	144.149	144.837	-51.851	74
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	48.000	12.847	12.631	-35.153	27
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	51.000	4.500	0	-46.500	9
	Izdaci za tekuće održavanje	170.000	58.922	140.341	-111.078	35
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	84.800	60.143	50.393	-24.656	71
	Ugovorene i druge posebne usluge	1.979.565	1.313.028	1.452.393	-666.537	66
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	9.784.865	7.955.701	7.953.345	-1.829.164	81
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	2.414.006	1.329.631	3.375.256	-1.084.375	55
	Tekući transferi pojedincima	2.354.000	2.500.036	1.813.251	146.036	106
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.658.419	1.524.053	1.476.249	-134.366	92
	Subvencije javnim preduzećima	2.500.000	2.282.465	964.176	-217.535	91
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	713.200	220.513	324.413	-492.687	31
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Tekući transferi u inostranstvo	40.000	34.000	0	-6.000	85
	Drugi tekući rashodi	105.240	65.003	0	-40.236	62
5.	Kapitalni transferi	14.797.339	5.634.827	12.066.207	-9.162.511	38
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	14.216.339	5.567.656	12.066.207	-8.648.683	39
	Kapitalni transferi pojedincima	531.000	17.171	0	-513.828	3
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	50.000	50.000	0	0	100
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	0
	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na domaće pozajmljivanje	0	0	0	0	0
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	0	0	0	0	0
7.	Tekuća budžetska rezerva	100.000	0	0	0	0
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-9.247.420	3.243.763	-5.501.913	12.491.182	-35
	III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	0	0	0	0	0
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	2.040	0	0
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	2.040	0	0
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	0
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	3.845.258	618.113	628.670	-3.227.145	16
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	1.100.000	377.900	346.748	-722.100	34
	Nabavka građevina	1.114.658	0	4.361	-1.114.658	0
	Nabavka opreme	440.000	50.832	103.491	-389.168	11
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	700.000	189.381	79.555	-510.619	27
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	490.600	0	94.516	-490.600	0
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	3.845.258	618.113	626.630	-3.227.145	16
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	-13.092.678	2.625.650	-6.128.543	15.718.327	-20

IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI		0	0	0	0	0
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	0
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	0	0	0	0	0
V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA		0	0	0	0	0
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	0
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	0
	Vanjske otplate	0	0	0	0	0
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	0
	Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	0
	Otkup duga	0	0	0	0	0
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	0	0	0	0	0
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-13.092.678	2.625.650	-6.128.543	15.718.327	-20

Načelnik je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu odobrio 24. 2. 2022. godine.

Načelnik
Nermin Muzur

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine				
Naziv institucije: Općina Iličić				
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100	
1	2	3	4	
I AKTIVA				
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	22.642.165	19.943.419	114	
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	18.183.214	15.467.224	118	
2. Vrijednosni papiri	10.835	11.347	95	
3. Kratkoročna potraživanja	4.448.116	4.464.848	99	
4. Kratkoročni plasmani	0	0	0	
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0	
6. Zalihe materijala i robe	0	0	0	
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	0	
8. Kratkoročna razgraničenja	0	0	0	
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	21.807.171	21.862.304	100	
9. Stalna sredstva	27.851.171	27.331.238	102	
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	6.251.884	5.780.534	108	
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	21.599.287	21.550.704	100	
12. Dugoročni plasmani	0	0	0	
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0	
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	0	
15. Vrijednosni papiri	207.884	311.600	67	
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	0	
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	207.884	311.600	67	
18. Dugoročna razgraničenja	0	0	0	
UKUPNO AKTIVA (A+B)	44.449.336	41.805.723	106	
II PASIVA				
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	7.046.265	7.061.803	100	
19. Kratkoročne tekuće obaveze	2.504.839	2.265.352	111	
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0	
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0	
22. Obaveze prema zaposlenicima	343	680.744	0,05	
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0	
24. Kratkoročna razgraničenja	4.541.083	4.115.707	110	
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	0	
25. Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0	
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0	0	
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	0	
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	37.403.071	34.743.920	108	
28. Izvori stalnih sredstava	21.599.385	21.550.704	120	
29. Ostali izvori sredstava	0	0	0	
30. Izvori sredstava rezervi	100.549	100.539	100	
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	15.703.137	13.092.677	120	
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	0	
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	44.449.336	41.805.723	106	

Načelnik je Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine odobrio 24. 2. 2022. godine.

Načelnik
Nermin Muzur

**Izvještaj o novčanim tokovima za
period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine**

Naziv institucije: Općina Iliča

Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
I NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 6)	26.705.790
2	Prihodi od poreza	16.163.973
3	Neporezni prihodi	7.887.372
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	204.821
5	Kapitalni transferi	2.449.624
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	0
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0
9	Finansiranje (od 10 do 12)	0
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	0
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	26.705.790
14	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	23.371.688
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	7.087.985
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	651.737
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	2.041.438
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	7.955.701
20	Kapitalni transferi	5.634.827
21	Izdaci za kamate	0
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	618.113
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	618.113
24	Finansiranje (25 + 26)	0
25	Izdaci za finansijsku imovinu	0
26	Izdaci za otplate dugova	0
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	23.989.801
28	NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13-27) ili (27-13)	2.715.989
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	15.467.225
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	18.183.214

Načelnik je Izvještaj o novčanim tokovima za 2021. godinu odobrio 24. 2. 2022. godine.

Načelnik
Nermin Muzur